

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, szeptember 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Aradvármegye nyugdíjasainak kérelme.
Kamarás és főszolgabíró.
A „bankbizományos.”
A két Bauer.
Gyulai gyógyszerészek aradi droguisták ellen.
Halva találták a szoba padlóján ...
Titokzatos fogoly az aradi ügyészség fogházában.
Nyolcezer korona eltűnése.
Nem lehet botrányt csapni a delegációban.
Oroszlánok által szétépett aradi fiú.
Gyilkos államügyész.
Lopással gyanúsított szerzetes.

A nehéz mesterség.

Arad, szeptember 5.

MIT TENNE ÖN, — ezzel a vezérszóval intézhetnénk körkérdest az olvasókhoz, a politikusokhoz, sőt a művelt külföldhöz, — mit tenne Ön, ha azt tűzné ki céljául, hogy az egész magyar ellenzékkel békés megegyezésre akarna jutni? Ha minden áron azt akarná, hogy a magyar képviselőház öszre valamelyes nyugoti formában kezdje meg üléseit; ha szakadatlanul üldözni akarná a békeajánlatokkal, a kibontakozási módokkal, a megegyezés formuláival, ha rá akarná kényszeríteni a higgadt tanácskozás hajlandóságát, szóval, ha az ellenzékbeli sipoló és kerepelő zenekar és festői felvonulásokat rendező társulat helyett ellenzéket akarna csinálni, — mit tenne Ön?

A kérdés, igen nehéz. Főként, mert mindennap újra kell rá válaszolni. Néhány nap előtt Andrássy Gyula gróf kifejti, hogy a házszabályok kérdését mi módon kellene orvosolni. Tisza István gróf, akinek fölfogását, ítéletét sohase irányítja az, hogy vala-

melyik idea, javaslat politikai barátjától, vagy ellenfelétől jön-e, — azt mondja Andrássy gondolatára: ez valami, ezen a bázison találkozhatunk a béke keresésében. Hát ma már nyilatkozik Andrássy Gyula: — az istenért, valahogy ebből béke ne legyen, hiszen ahhoz sokkal több, sokkal teljesíthetlenebb dolog kell! A miniszterelnök fölhasználja a gönci beszámolón elhangzott javaslatot, hogy egyengesse vele a kibontakozást, — a felelet hengező frázispattogatás.

Hát mit tenne ön? Ha tiz fejet hozna ezüst tálcán Justh Gyulának s ha egyáltalán okos rendszer volna fejeket áldozni földühödt ellenzéki spáhik mérgének lecsilapítására: — nekik tizenegy kellene. Vinnéd nekik az általános, titkos választójogot: kilencven kifogásuk lenne, ettől a kormánytól ezt sem fogadják el, ezzel a többséggel nem engedik megszavaztatni, az egyiknek tulságosan általános lenne, a másiknak nem elég titkos, a harmadiknak pedig nem elég községenkénti. És aztán, azt hiszi a kormány, hogy ez minden? Szóval, ezzel nem boldogulnának. Megsemmisíteni a lex Vadászt? Azt egészen mégse kell, hiszen a koalíció is csinált házszabály-módosítást, szakasztott olyat, mint ez: s ha ezt a megsemmisítéssel bélyegeznék meg, ítéletet mondanának a maguk házszabályrevíziójára. Új választást? Mentsen isten; mihielyt szó lenne róla, az ellenzék maga mondaná, gyalázat, új izgalomnak tenni ki az országot, amikor a rossz pénzvizonyok miatt a szavazatok is bizonyára olcsóbbak. Eltolni a választásokat? Hiszen ez meg világosan huncut taktika: előbb elfeledtetni a közvéleménnyel, ami történt

és csak ezután menni a nemzet ítélőszéke elébe.

Az ellenzék kibontakozási programjaiban csak egy pozitivum van; a régi állapotba való visszahelyeztetés. Ez körülbelül olyan kívánság, mintha egy sudar fától azt kívánnák, hogy térjen vissza abba az állapotba, a mikor még csak mag és gyökér volt, mert neki voltaképpen egész másként kell nőnie. Vagy ha a csibének vissza kellene jutni a tojás állapotába, mert ez esetben talán más állat kell ki belőle. Vagy... de folytassuk a hasonlatokat? Szóval, az ellenzék szeretne még egyszer le nem törött, el nem fonynyadt vitézlő obstrukció lenni: akkor azután önként mondana le róla.

Hát ha erre a csodatettre nem képes ön, akkor nem tud mit tenni a béke érdekében. De ha képes lenne, talán akkor is hiu lenne az igyekezete. Sohase volt még ilyen a magyar politika. Az egyik oldalon, ahol az erő, a többség van, ahol a közvélemény rokonszenvére támaszkodnak, ott mindennap új igyekezettel keresik és kínálják a pozitivumokat a békés kibontakozásra; a másik oldalon egyéb válasz nincs erre, mint a harc, a harc, — *l'art pour l'art*. Marokba köpés, harcra gyürközés, káromkodás, — majd megmutatjuk!

Derék hazafi, ha meg akarná kimélni a nemzetet a botrányok felujulásától az új izgalmaktól a parlamentet ujjabb komédiáktól, ha azt akarná, hogy parlamentbe normális törvényhozói működés jusson, — a hosszú fejtörés után alighanem azt mondaná: ha más nem, hát jöjjön újra Pavlik. No lássa: ez az, a mit az ellenzék

Az asztaltársaságok.

Egy aradi és egy debreceni.

Irtá: Móricz Pál.

Az asztaltársaságok multja és eredete századokra nem vezethető vissza minálunk magyaroknál. A vendéglői és kávéházi élet térfoglalásával gyökeresedtek meg — és terjedtek el a fővárosból a vidék nagyobb középpontjaira is. A XIX-ik század első felében minden magyar háznál tárt kapuval, illatozó tűzhelyvel, tele pincével fogadták a vendégeket. A kuriák, mint jómódu iparosok és telkesgazdák háza legderűsebb fogadóhelyei voltak a vendéglátó barátságoknak. A kávéházat és korcsmát csak kényszerből kerestek fel a tisztességes emberek, az élet- és utazások különféle hajótöröttjei tanyáztak meg azokban. A vásári publikum vetődött be az ilyen helyekre, meg az alkalmi korhelyek, akik egyszeregyszer ki akartak rugni a hámfából. A régibb magyarok, szórakozásaikat otthon: a család, a komaság, az ösmerős barátok meleg körében teljesen feltalálták; hiszen patriarchális mulatozásaikra száz, meg száz különféle kedves alkalommal szolgált az ő nyugodalmas, jóléttől duzzadt, egészséges életük.

Midőn az ősi föld mind erősebben megmozdult az új eszméktől torrongó nemzedék lába alatt, a régi családokból, irodalmi, színművészi, politikai eszményektől felkavargatva, lelkileg emésztő lángokra gyuladva mind többen és többen

sodródtak ki rajongó ifjak a bizonytalan és ott-hontalan küzdelembe. E rokonlelkek, a satnyán serdülő irodalom és a nehezen gyökeresedett szinpad váltott gyerekei, verődtek össze az 1840-es esztendőkből pesti kávéházak s vén vendéglők sarakasztalainál. A diákság, korhely vidéki földesurak, a világjárt lelkes iparosok statisztáltak nekik. Az asztaltársaságok alapításának divatját jóval később — csak úgy a 60-as évek vége felé fogadták el a jó vidékiek a nagyobb iparúzó és kereskedő városokban. A szabadságharc fergetegei, melyek fenekestől felforgatták a nyugodalmas ősi berendezkedést, majd az idegen kormányzat durva erőszakja, sok családi tűzhelyet romboltak szét. A nemzet legjava közül ezeket és ezeket hajszoltak ki a nincsetlenségbe, a napról-napra küzdő kenyérszerzésre. A lelki gyász és az ujjkorral növekvő anyagi romlások, miatt a vendéglátó s vendégyáró rácsos magyarok egymásután csukódtak be. Az elégt hajótöröttjei és az otthontól elszakadt küzdők seregétől özönlöttek szét és midőn az „őreg” Deák, aki idefent Budapesten maga is a korcsmára, sőt — lakni is — korcsmába szorult, az alkotmány feltámasztásával a magyarság rabbillincseit leverte és a szabadság, a szabadabb nemzeti élet tavaszát ismét elévarázsolta tetszhalottaiból, — a senyedő lelkekről is leolvadt a jégkéreg, a szeretett és megértés meleg érzései csorgadozni, majd csergedezni kezdtek, mint a kis patakok. A rokonlelkek és szívek egymást keresni kezdték. Mint ahogy a csergedező erecs-

kékből a kikerics-virágos, boglárkás arany-sárgászöld réten fenéig áttetsző üde tavacsok gyűlnek össze, a magyar életnek honfi butól és reményektől áthatott lelkü bujdosói is egy-egy füstös kávéházban, vén fogadók sarakasztalánál így keresétek fel egymást. Így olvadtak össze a szeretetben és a nemes célokért. Sűrű egymásután így alakultak hazafias, jótékony művelődési törekvések alapján asztaltársaságok. Az írók és művészekből összeverődött asztaltársaságok csoportjai többször aranypennával írták be nevüket a magyar élet történetébe.

A XIX-ik század végső évtizedeivel, a vendéglői és kávéházi élet rohamos kiterjedésével, a vidéki városokban is felvirágoztak az asztaltársaságok. Az 1880-as esztendőktől Debrecenben országos hírre emelkedett a cegléd-utcai Papp Gyurka-féle vendéglőben a gróf Vay Dániel és gróf Teleki Sándor ezredes társasága, melynél a Felső-Tiszavidék legérdekesebb férfiai találkoztak. Földesurak, református papok, piarista és kollegiumi tanárok, a főiskolai öregebb diákság a teológiáról és jogakadémiáról, írók, újságírók, színészek, színművészek, ügyvédek, bírók, városi és vármegyei tisztviselők, katonatisztek, árutazó ellenzéki képviselők Thaly Kálmánnal, Illyés Bálinttal együtt, vén kálvinista tanítók, nagycivisek és tekintélyes iparosok alkották ezt a népszerű és jelentős társaságot. Az egyik kedves tagja volt az „uri civis” Vértessy Lajos. A színész Zilahy Gyulát, akinek csak „Zsöl ecsém” volt a neve, különösképpen szerették mindnyájan. Ha egyszer-egyszer lekészték a

őhajt. Kihívni az erőszakot, hogy azután dobra üthesse a bántódását. Azt hisszük, a kérdés megoldása az: ha az ellenzékkel békét akarunk, akkor kérünk — egy más ellenzékét.

Törvényhatóságok bizalma a kormány iránt. Nagyváradról jelentik: Szatmárvármegye törvényhatósága Csaba Adorján főispán elnökletével ma közgyűlést tartott, amelyen a kormánynak és Tisza István grófnak nagy többséggel és lelkesedéssel bizalmat szavazott. Az ellenzék részéről Falusy Gábor szólalt fel és támadta a kormányt, míg a másik ellenzéki szónok Károlyi József gróf a békét hangoztatta és a pártok együttműködése iránti óhajának adott kifejezést. Károlyi beszédét a munkapárti oldalon is tetszéssel fogadták.

Nagybecskerekéről jelentik: Teleszky János pénzügyminiszter, a város képviselője, szeptember 21-én Nagybecskerekre érkezik és másnap beszámolót mond. A miniszter aznap Nagybecskereken marad, azután pedig visszautazik.

Lugosról jelentik: Krassó-Szörényvármegye törvényhatósága Medve Zoltán főispán elnökletével ma rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen 200 szóval 8 ellen elfogadta az állandó választmány javaslatát, a kormánynak bizalmat szavazott és Tisza István grófot üdvözölte.

Andrássy Gyula gróf, Tisza István és Lukács László nyilatkozatairól. Budapestről jelentik: Egy fővárosi esti lap szerkesztőségéből ma telefonon kérdést intéztek a Tiszadobon időző Andrássy Gyulához az iránt, mit szól Tiszának és Lukácsnak a politikai válság megoldására vonatkozó nyilatkozatára. Andrássy kijelentette, hogy a házszabályok pártközi revíziójával, amit ő kívánt legutóbbi cikkében, még nem látja elintézettnak a válságot, hanem Tisza és Lukács távozását tartja szükségesnek, mert nemcsak elnök, hanem rendszer változásra is szükség van. A miniszterelnök szerinte hiába fogadja el az ismeretes Bárczay-féle határozati javaslatot, az még kiinduló pontja sem lehet a békealkudozásnak. Az új választásoktól sem vár megoldást.

A miniszterelnök utazása. Lukács László miniszterelnök e hó 10-ikén fejezi be Casteini kurját. 10-én este Bécsbe utazik, ahova 11-én érkezik meg. Még az nap Budapestre utazik miután ötélségénél való kihallgatása ez alkalommal nincs tervbe véve.

Küszöbön a béke! Berlinből jelentik: A Tägliche Rundschau Svájcban kapott értesülése szerint a béke Törökország és Olaszország között közvetlenül küszöbön áll. A Svájcban tárgyaló megbízottak már teljesen megállapodtak a feltételekre nézve és csupán az egyezség megpecsételése van hátra. A békeaktákkal kapcsolatban konstantinápolyi illetékes körök nyomatékosan megcafolják olasz lapoknak azt a híret, mint ha a porta önként lemondott volna Tripolisz és Kirenaika szuverenitásáról.

Aradvármegye nyugdíjasainak kérelme. (Küldöttség Schill József főjegyzőnél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Érdekes és megszívlelésre méltó beadvánnyal fordultak ma Aradvármegye törvényhatósági bizottságához azok a volt megyei tisztviselők, akik hosszú és fáradtságos közigazgatási szolgálat után már évek előtt nyugdíjba vonultak.

Azok a kedvezmények — családi-, drágasági pótlék, ismételt fizetésrendezés — amelyet az utóbbi években élvezhetnek az állami és törvényhatósági tisztviselők, nem jutottak ki a régen nyugdíjba vonult tisztviselőknek és ma, a folytonosan növekedő drágaság miatt a régi, jóval kisebb fizetések szerint kiszabott nyugdíjból alig tudnak megélni a nyugdíjasok. Hiszen jól tudott dolog, hogy a mostani magasabb tisztviselői fizetések mellett is küzdelmes a közhivatalnokok élete. Éppen a nagy drágaság következtében határozta el Aradvármegye törvényhatósági bizottsága még 1910-ben, hogy a megyei tisztviselők fizetéséhez a lakbért is hozzászámítják, tehát a tisztviselők nyugdíjazásuk esetén a lakbér után is kapnak nyugdíjat.

Ez az elhatározás azonban nem birt visszaható érvénnyel és az 1910. előtt nyugdíjazott

tisztviselők — akiknek általában kisebb a nyugdíja — nem kaphatnak lakbér-nyugdíjat. A múlt év áprilisában ugyan megkísérelték Aradvármegye nyugdíjasai a lakbér-nyugdíj kedvezmény megszerzését, ámde erre irányuló kérvényüket az alispáni hivatal azzal az indoklással utasította vissza, hogy kérelmük teljesítésére nincsen fedezet alapon.

Most a nyugdíjazott aradmegyei tisztviselők nevében Palágyi Károly és társai megújították kérelmüket és a törvényhatósági bizottsághoz intézett beadványukban azt kérik, hogy egykori törzsfizetésük után élvezett nyugdíjukat husz százalékkal emelje fel a vármegye és ezenkívül állapítson meg a részükre lakbérnyugdíjat is, mégpedig mindkét kérelmüket már 1912. január elsejétől visszamenő hatállyal teljesítse.

A nyugdíjasok kérésüket szubjektív tekintetben a nagy drágasággal és lakbéruszorával indokolják meg, objektív indokul pedig arra hivatkoznak, hogy más törvényhatóságok is gondoskodtak nyugdíjfelelmesléssel egykori tisztviselőik szűkös helyzetéről. A kérvényben felemlítik végül, hogy tudomásuk szerint fedezete is kínálkozik a nyugdíjfelelmeslésre szükséges összegnek, amennyiben a belügyminiszter által adott joggal élve Aradvármegye az eddig öt százalékos megyei pótdadót fel akarja emelni.

A nyugdíjasok kérvényét Kállay Gyula nyugalmazott főszolgabíró, Daniel László nyugalmazott megyei főpénztáros és Bittó Károly nyugalmazott főlevéltáros nyújtották át az alispán távollétében Schill József vármegyei főjegyzőnek és jóindulatu támogatását kérték. Schill főjegyző megígérte, hogy a maga részéről teljes odaadással foglalkozik az ügygel, amelynek reális lehetőségeit meg csak ezután vizsgálhatja meg az alispánnal egyetértőleg és csak a szükséges számítások megejtése után tárgyalhatja a kérelmet a vármegye utolsó évnegyedes közgyűlésén.

Lehetséges azonban, hogy a kérelem teljesítésére rászoruló nyugdíjasok ügye már a szeptember 30-ikán tartandó közgyűlésen szóba kerül, amikor ugyanis a vármegye jövő évi háztartási előirányzatának és a tisztviselők általános fizetésrendezésének kapcsán tárgyalhat a törvényhatósági bizottság a nyugdíjak felelmesléseinek lehetőségéről is.

minden esti összejöveteleiről, melyek éjféltutánig benyúltak az éjszakába (a ragyás Papp Gyurka csukta be a fogadót), Vértessy már szemrehányóan fogadta:

— Gyűjjön! gyűjjön már no Zsöl ecsém! Peletykáljunk egy kicsit...

Azonban a „peletykálásnál” nem állott meg Vértessy uram. A jómódu polgárnak minden szép célra kinyílt az erszénye. A verestemplom tornyához is Vértessy csináltatott drága óraművet. Volt ugyanis Debrecenben egy dugsgazd civis, aki kipeckedéssel és nagy kamatok szedegetésével kölcsönpénzek után milliókat harcsolt össze s akit életében mindig, mindenhol csipkedett a szókimondó Vértessy. Nem tudott tehát abban sem megnyugodni, hogy a pénzkufár nagycivis harangokat öntetett a verestemplom tornyába.

— Kavicsdi komától, az eklézsiának, mégsem kellett volna elfogadni ezeket az átkos pénzen készült harangokat, — méltatlankodott Vértessy, — szegényharangjai ezek az egyháznak. Node, kiköszörülöm, valahogy a csorbát, én meg most már majd órát csináltatok a verestoronyhoz.

— Nem értem bátyámat! — vágott közbe az ártányfejú nagyrábéi és szoboszlói Thóth László pápista tanító és debreceni újságcsináló ott helyben, akinek a tiszaujlaki pedrőtől mindig öklelésre állott a bajsza és a vers szerint: „érdeme volt a debreceni uzsorás hajsza”, — nem értem Lajos bátyámat, mi dicsőséget keresi abban, ha majd Kavicsdival együtt emlegetik.

Vértessynek felvillant a szeme:

— Nem az itt a fő, öcsém; hanem hogy az

én óram kalapácsa holtom után is örökéig ütni fogja a Kavicsdi koma harangját...

Szegeden mulatozó urakból alakult „a szombatokos társasága.” A vén Balogh Ferenc vendéglőjében szombat estenként gyűltek össze s ökök kezdeményezték a ma már országosan felkarolt pusztaszeri Árpád ünnepélyeket.

Közel négy évtized óta virágzik az aradi Kossuth Lajos-asztaltársaság a lelkes Nagy „Kálmán bácsi” vezetésével. A vidéki magyar asztaltársaságok között ez a legtevékenyebb és legsúlyosabbak közé tartozik. Az alig néhány évtizeddel ezelőtt még erősen németes, sőt szerbes beszédű aradi polgárság megmagyarosítása körül hervadhatatlannak az érdemei. A felekezeti és faji ellentéteken felülemelkedett ez az asztaltársaság. Az idegen nevű, többször még nyelvükre is idegen polgárok itt a hazafias eszmények ápolásában és a haza, a szülőváros iránt ragaszkodó szeretetben igazán testvérisültek. A magyar nyelvet, a magyar nótát itt kedveltették meg a meleg baráti körben az idegenajkuakkal. Az alkuvást nem ismerő nemzeti érzések búvkörébe itt vezérelték be őket a hazafiasság olyan lelkes apostolai, mint a volt osztrák katonatiszt Nagy Kálmán, a néhai Kövér ur s Bauer Gyula, Barabás Bélák: mert Barabás Béla is itten bontogatta szárnyait, innén emelkedett ki az országot átvélő szívárványos hírnévre. Az öreg Péterffy ügyvéd, Vizer Lajos, Múlek Károly, Müller Károly — a „Karcsi” — Nikolics Döme, Szilvassy, Priegl István s a nagylaki volt követ Nagy Sándor kollégákkal itt nem a paragrafu-

sok görbitése körül törték az eszöket, a hazafiság tüzeit segítettek felszítani, bárha itten a hívők lelke öntözéttől is lángolt; mert Nagy Kálmán mellett olyan rajongói találattak itt a nemzeti eseményeknek, mint a már elmúlt Ternágyó Czézár, az ujaradi milliomos svábok virágos szónoklatu, magyar ruhás — patikusa. Az aradi vértanuk gyászünnepeit ők kezdeményezték először. Az aradi Kossuth Lajos-asztaltársaság névtelen, de áldozatkész kispolgár tagjainak oroszlanrésztük volt abban is, hogy a vértanuk emlékét nemcsak szobor és emlékoszlop örökíti, hanem hogy az „október hat”-ból országos gyászünneppé lett Aradon. A szent ereklyék és emlékek gyűjtögető, élesztgető papsága volt mindig s ma is az az a társaság, mely ezüsből Kossuth-serleget öntetett, majd szobrát is felállította a magyar nép atyjának.

A vértanuk városának, a vértanuk emlékéhez fűződő függetlenségi törekvéseknek igazi mozgárgárdája ez az asztaltársaság, mely tagjait nem a rang, a vagyon szerint toborozta, hanem a feddhetlen polgári és hazafiúi erények értékelésével. Arad és az aradi polgárság hazafias szép hírnevét e lelkes emberek buzgólkodásának köszönheti, akik fáradtságot és áldozatot nem kimélve lankadatlan kitartással szegődtek a nemzeti vértanukultusz hitvallóiu. Számos esztendőn keresztül a zegzugos sikátoru „rácnegyedben” a nevezetes „Jó pásztor” fogadó volt a tanyájuk, amelynek fogadása a fehérvárszakállas, ezüstgombos mellényű, hosszuszáru tajtékpipás vén magyar Novotny Lajos volt. A Novotnyénál lengőbb szakála csak a buzgó-

A két Bauer.

— A Kereskedelmi Bank csalói. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 5

Tudvalevő, hogy Bauer-Bajor Lajos, az Amerikából hazahozott sikkasztó, beismerő vallomást tett és elmondotta, hogy a csalást Ryhliczky Zoltánnal együtt követték el. Segítő társuk volt azonban Salgó Steiner Ferenc nevű barátja, aki a szükséges bélyegzők egy részét megszerezte, ez volt az, aki az Ohrenstein és Koppel-cég részéről a pénzfelvételhez szükséges meghatalmazást legéltette és ugyancsak ő szerepelt, mint bankszolga, mikor Bauer-Bajor Lajos a pénzt a bankban fölvette és az ő nyakában lógó táskában helyezte el Bauer-Bajor Lajos a banknál kapott 279.800 korona 80 fillért. Ez a Salgó Steiner Ferenc ebből az összegből közreműködéséért 70.000 koronát kapott s azzal nyomtalanul eltűnt.

Bauer-Bajor Lajosnak ezt a vallomását megerősítették a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kihallgatott tisztviselői is, kik azt vallották, hogy a pénzt felvevő egyénnel egy bankszolga külsejű ember volt a pénz fölvétele alkalmával. De megerősítette még Reiner Dezső pincér is, aki az egyik Lipót körüti hávéházban látta az osztzkodást, végül Schwartz Lajos nevű tanu, aki két egyént látott a család elkövetése alkalmával a bankból kijönni.

Az ügyészség Ryhliczky Zoltán és Bauer-Bajor Lajos ellen kilenc rendbeli magánokirathamisítás büntette miatt tett vádat. De megvádolta az ügyészség bűnpártolás vétségével Bauer-Bajor Lajos testvérét, Bauer Endre félegyházi születű, 31 éves siklósi szállótulajdonost is. Bauer Endre ugyanis a Bauer-Bajor Lajos által szerzett pénzből 10.000 koronát kapott kölcsön. Ezt a pénzt siklósi szállójának fölvirágoztatására fordította. Mikor azonban kérdőre vonták a megindult nyomozat folyamán, 3000 koronát elrejtett. Ebből azt a gyanút merítette az ügyészség, hogy Bauer Endre tudta jól, hogy testvére bűnös uton szerzett pénzből juttatott neki kölcsönt.

A vádirat ellen csakis Bauer Endre élt kifogásokkal. Ryhliczky Zoltán és Bauer-Bajor Lajos ellenben lemondtak erről a jogukról, csak azért, hogy ügyük mihamarabb főtárgyalásra kerüljön. Bauer Endre kifogásait ma tárgyalta a büntető törvényszék vádtanácsa Saly táblabíró elnöklésével és Bauer Endrét az ügyészi vádirat értelmé-

ben bűnpártolás vétségéért vád alá helyezte. Az ügyészség egyúttal a Bauer-Bajor Lajos elleni 39.392. sz. vádiratában a Btk. 69. szakasz 2. pontja és a Bp. 470. szakasza alapján nyomozó levél kibocsátását indítványozta Salgó Steiner Ferenc ellen, a ki szökésben van. A törvényszék az ügyészség indítványa alapján ezt el is rendelte.

Hat évi fegyház két emberéért.

(Az aradi törvényszék ítélete. — Hajnalig tartó tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Az aradi kir. törvényszék ma befejezte Kiss József bűnügyének tárgyalását. Délután folytatták a bizonyítási eljárást, majd annak befejeztével az ügyész és a védő előterjesztették kérdéseiket. Délután fél öt órakor nyitotta meg az elnök újból a tárgyalást.

Az esküdteknek kétszer is vissza kellett vonulniok. Egy ízben ugyanis hibás, önmagának elmentendő verdiktet hoztak, amelyet a törvényszék megsemmisítve helyesbítési eljárást rendelt el. Fél egy volt már — az előző tanácskozáskor is hosszú ideig tartottak — amikor az esküdtek visszavonultak s így ítélethozatalra hajnalban került a sor.

(Terhelő tanuvallomások.)

Az első tanu ma Fritz Péterné, annak a háznak a házmesternéje, amelyben a gyilkosság történt. A lövések zajára sietett ki az udvarra s látta, hogy a huszár és Kiss dulakodtak. Azután Kiss még kétszer lőtt s kiszaladt az ajtón. Geingner Lajosné, Kiss volt munkaadóját arra vonatkozólag hallgatták ki, hogy viselkedett Kiss, amíg a szolgálatában állott. Geingnerné elmondja, hogy Kiss józan és lelkiismeretes munkás volt egészen a legutóbbi időkig. Két héttel a tett elkövetése előtt azonban zavart, ideges és hanyag lett. Amikor emiatt összeszidta és felmondással fenyegette, Kiss elmondotta, hogy azért busul, mert a menyasszonya elhagyta. Egy levelet is mutatott, amelyben Zöllner Veron azt írta neki, hogy nem megy hozzá, mert szegény ember. A tett elkövetése napján Kiss egész nap az utcán volt, a dolgát nem végezte, izgatottan látszott, de ittas nem volt. Juhász Flóránénál lakott Kiss akkor, amikor a tettet elkövette. Juhászné elmondja, hogy Kisst józan, munkás embernek ismerte. A

tett elkövetése után izgatottan, halálsápadtan érkezett haza. A szájából alkohol-szag áramlott, a kalapját valahol elhagyta, a kabátja meszes volt. Juhászné megkérdezte tőle, hogy mi történt vele, de Kiss csak annyit válaszolt: „Hagyjon el, nagy baj van”. Ezután Kiss anélkül, hogy vacsorázott volna, ledült a dívánra, hangosan zokogni kezdett, de aztán lassanként elaludt. A rendőrök is alva akadtak rá.

Rácz Istvánnét, aki nővére a vádlottnak, Kiss a tett elkövetése utáni napon látogatta meg. Ráczné férje ugyanis a rendőrségi fogda felügyelője s egy rendőr a beteg Ráczné ágyához kísért Kisst. A tanu vallomása szerint Kiss zokogva mondogta el, hogy ő maga is öngyilkos akart lenni, de már elfogyott a tölténye.

A tanukihallgatások befejezése után Kissnek néhány levelét olvasták fel. Ezekben Kiss arra kéri Zöllner Veront, hogy térjen vissza hozzá, mert nem tud nélküle élni. Az iratok közt van Tamáskó Józsefnek, az agyonlőtt közhuszárnak egy levelezőlapja, amelyet április 4-én írt Zöllner Veronnak. Az elnök figyelmezteti az esküdteket, hogy e szerint a bizonyíték szerint Zöllner Veron már április 4-én, amikor még jóban volt Kissel, ismerte Tamáskót. Felolvasták azt a bucsulevelet, melyet április 15-én, azon a napon, amikor öngyilkosságra szánta magát, írt Kiss sógorának. Vádlott a levél felolvasása közben hangosan zokog.

(A felek kérdései.)

Az elnök ezután befejezettnek jelenti ki a bizonyítási eljárást s Morocza Dénes kir. ügyész a következő kérdés feltevését indítványozza:

Főkérdés: Bűnös-e Kiss József abban, hogy Aradon 1912. április 23-án Zöllner Veron és Tamáskó József aradi lakosokat a bűnrel revolverrel reájuk intézett lövésekkel szándékosan, de szándékát előre meg nem fontolva, megölte?

Különkérdés: Több embert ölt-e meg Kiss József?

A védő pótkérdéseket indítványoz, amelyek a jogos védelemre, a jogos védelem túllépésére, az öntudatlan állapotra s az erős felindulásra vonatkoznak. Az elnök ezután a tárgyalás folytatását délután fél öt órára halasztotta.

Délután újból felolvasták a kérdéseket és a bíróság azok megszövegezésére visszavonultak.

(A bíróság kérdései.)

Az elnök felteszi a kérdéseket, amelyek az első csoportban (Zöllner Veron megölése) szándékos emberölésre, erős felindulásra, öntudatlan állapotra és minősített erős felindulásra vonatkoznak. A második csoportban a Tamáskó József megölése) ugyanezek a kérdések, csak hogy a jogos védelemre s a jogos védelemnek erős felindulásban történt áthágására is van egy-egy kérdés.

A perbeszéd és a rezümé elhangzása után az esküdtek fél kilenc órakor tanácskozássra vonultak vissza. Közel két óra hosszat tartott a tanácskozás, míg végre kopogás jelezte a zsúfolt teremben türelmetlenkedő hallgatóságnak, hogy az esküdtek meghozták verdiktjüket.

(Tévedtek az esküdtek.)

A verdiktet Weichert Lipót, az esküdtek főnöke olvasta fel. A verdikt szerint Kiss József Zöllner Veronát szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal erős felindulásban ölte meg, Tamáskó Józsefet ellenben szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal öntudatlan állapotban jogos védelemben s a jogos védelem határát felindulásban átlépve.

A jogászakértők azonnal konstatálták, hogy ez a verdikt tarthatatlan. A bíróság visszavonult tizenegy órakor a verdikt megvizsgálására s hosszasan tanácskozott.

társulati nótáriusnak, a gránátos termetű fekete Schwartz Zsigának került. Szakállt hordott s nyolcvan néhány esztendőskorában is a legjobb étvágyú és itókás cimborá volt az öreg May Soma nyugdíjas 48 as honvédfőhadnagy is. Közéjük tartoztak az iparos osztály disze, az érzékeny szívű komoly Millig Matyi, ezüstsarkantyus Huzó Pista, az aradi magyar kávé, akihez fogható cikornyás felköszöntőket csupán a debreceni híres szűcsmester, nemes Bisothka István uram mondogatott „borközi álláspontokból...” Darutollas Huzó Pistának volt a nótája:

Faluvégén jártam,

Bábaszarkát láttam:

Az a fene bába szarka,

Hátul van a farka.

A szelíd Weil Lojzi, a nyakas mészárosmester Glück Hánzi, a vérbeli humorista Angyal Dezső pék, akihez foghatólag az ujaradi svábokat senki sem tudta utánozni. A hallgatógíró Hatschek bácsi, Cziráky az elegáns szabómester, tréfiátelértő Berczy nász a városi kamarás, Tonesz bácsi a „fekete kutya” fűszerüzlet főnöke a sarokról, Leviczky Tibor a vármegyétől, tüzoltó Pankert Viktor, a javithatatlan öreglegény Krausz „Palcsi”, Klapok Muki s Ravasz Imre volt az, ki szívével lelkesen, erszényével gavallérosan kivette minden mozgalomból részét. Ez a kitűnő vendégbarát cimborá még a remek nótázásával is igyekezett szolgálni a jó ügyet. A Kossuth-pénztár javára, jó pénzért, akárhányszor

énekeltek egy-egy — miseberákot. A szadagórai kántor sem énekelhetne volna különben ezt a keleties melódiájú „áldást.” Most őszön Ravasznak is énekelnek „miseberát”; a Kossuth Lajos-asztaltársaság ugyanis jubiláris ünnepséggel tiszteli meg ezt a derék aradi polgárt, aki közel negyven év óta kedves fényképésze az aradiaknak, sőt nyühetetlen tagja a Kossuth Lajos-asztaltársaságnak is, melyhez a jó pince, a jó konyha, a kedves társaság s a legrokonszenvesebb uri magyar hazafi, az elnök „Kálmán bácsi” kedvéért szeretettel társultak, legalább kültagnak, a mindenkor aradi színészek is Ujházi Edétől le Tompa Kálmánig Mezey Péterrel, néhai Bács bácsival és az újságírók a nagynevű Murai Károlytól, „csiki kend komám” Cs. Endes Dániel, Koszka Miska szerkesztőéig. Meg az egyéb bűvészek is, mint Rozvány Gyurka volt aradi patikus, a művészek, mint a nemrég elhunyt Gyöngyössy Rudi piktor, aki utoljára Nikolics Dömének volt a szőlőpásztor s kit Döme barátunk hegyaljai kulacsborral s dohányzókesztyűvel temettetett el... Azonban a Kossuth Lajos-asztaltársaság Ravasz Imre-ünnepélye nem lesz teljes a fortélyos vén pincér s német birodalmi nemes „Herr von Lübeck” Hermann felszolgálása nélkül:

— Lübeck! — neki kiáltották.

— Gyüvek! — már hozta is a „ponészt”, amely üveges ital a Novotny apó hegyaljai borokkal gazdagon rakott pincéjének volt egyik zamatos, nemes különlegessége.

A hallgatóság rendületlenül kitartott a teremben, melynek levegőjét ugyszólván vágni lehetett. Végre fél egy órakor Nagy József elnök újra megnyitotta a tárgyalást. Morocza Dénes kir. ügyész kijelentette, hogy mivel az esküdtek verdiktje homályos, hiányos és önmagának ellentmondó, semmisségi panaszt jelent be.

(Megsemmisített verdikt.)

Nagy József elnök kijelenti, hogy a törvényszék a verdiktet megsemmisíti. Az esküdtek ugyanis kimondták a téves verdiktben, hogy Kiss Zöllner Veron megölésekor habár erős felindulásban, de öntudatos állapotban, míg Tamásó József megölésekor öntudatlan állapotban volt. Miután a verdikt így önmagának ellentmond, mert ugyanazon egyén ugyanabban az időben nem lehet egyszerre öntudatos és öntudatlan a Bpt. 370. paragrafusa értelmében az elnök elrendeli a helyesbítési eljárást. Együttal, miután a kérdések szövegében is hiba volt (egy helyen „ha nem” helyett „ha igen” szerepelt a kapcsolásnál), ezt a hibát is helyesbíti a törvényszék.

Fél egykor, miután az elnök ismét kitartotta őket, másodszor is visszavonultak az esküdtek.

(Az ítélet — hat évi fegyház.)

Az esküdtek félkettőkor tértek vissza újból. A verdiktjük ez alkalommal kimondotta, hogy Zöllner Veronát szándékosan, de előre meg nem fontolt szándékkal erős felindulásban ölte meg Kis József. Ugyanigy feleltek a Tamásó József megölésére vonatkozó kérdésekre is, csak azzal a különbséggel, hogy — amint azt esküdtek főnöke felolvasta — az erős felindulásra vonatkozó kérdésnél a szavazatok aránya egyforma volt. Így a verdikt a kérdésre tulajdonképpen „igen” lett volna, azonban az esküdtek főnöke ezt nem jegyezte és nem is olvasta fel. Az elnök újból visszaküldte a szobájukba az esküdteket, hogy ezt az alaki hibát javítsák ki. Ez hamarosan meg is történt s a bíróság ítélethozatalra vonult vissza.

A bíróság tanácskozása közel másfél óra hosszat tartott. Három óra volt már, mikor a bíróságra újra megjelentek a teremben. Nagy József elnök felolvasta az ítéletet, amely hat évi fegyházzal sújtotta Kisst. Enyhítő körülménynek vette a bíróság Kiss büntetlen előéletét, továbbá azt, hogy a tett elkövetésekor ittassága miatt nem rendelkezett akaratának szabad elhatározási képességével. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védő semmisségi panaszt jelentett be. A vádlottat a bíróság nem helyezte a semmisségi panasz elintézéséig szabadlábra. A közönség nyugodtan fogadta az ítéletet.

TANÜGY.

(—) Iskolaszéki ülés. A város iskolaszéke ma Varjassy Lajos polgármester elnöke alatt ülést tartott, azonban a tagok ismét nem jelentek meg olyan számban, hogy a polgári fiúiskola rajztanári állására meg lehetett volna tartani a választást és ezért csak adminisztratív ügyeket intéztek el. Ezek között szerepelt az aradi tanítók-nak a családi pótlékra vonatkozó kérvénye, amelyet az iskolaszék pártolólag tesz át a tanácshoz. Bercsy Lajos polgári iskolai tanár, aki tíz évi állami szolgálat után jött a városhoz azt kérte, hogyha már nyugdíjába az államnál töltött éveit nem számítják be, akkor legalább a 300 koronára rugó ötödévi működési pótlékot utaltványozza ki neki az iskolaszék. Hosszu vita keletkezett a kérdésben, mert a fizetést rendező városi szabályrendelet erről a kivételes és ritka esetről nem gondoskodik. Az iskolaszék végre elfogadta Kovács Vince előadó javaslatát és elutasította a kérelmet, de arra kötelezte az elnökséget, hogy a legközelebbi közgyűlésen a szabályrendelet megváltoztatására vonatkozólag tegyen előterjesztést.

Nem lehet botrányt csapni a delegációban.

— Barabás Béla nyilatkozata. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 5.

A magyar képviselőház egyesült ellenzéke az egész nyár folyamán mindössze azt az egy gondolatot produkálta az ország felzaklatott békejének helyreállítására, hogy botrányait folytatni késszül — a delegációban Bécsben. Európa szemei előtt akarjuk dokumentálni, — mondották — hogy a munkapárt fegyveres erővel dobhatja ki az ellenzék tagjait a parlamentből. Hadd legyen botrány!

Nem lesz botrány mert nem lehet botrány. Barabás Béla, a delegáció volt elnöke jelenti ki ma egy újságíró előtt, hogy a delegációba a nem tagok szóhoz sem juthatnak, a hangjukat sem hallathatják.

— Mint a delegáció volt elnökét — mondotta az újságíró — kérdezem képviselő urat, lehetségesnek tartja e, hogy a delegáció elnöke, vagy tagjai, vagy bárki más megakadályozza a nem delegátus képviselőket abban, hogy a delegáció tanácskozásaiban részt vegyenek?

— Igen sokan a delegációt éppen olyan bizottságnak tartják, mint a képviselőház által választott bármely bizottságot. Ha ez így volna, akkor a házszabályok 128. § a szerint joga van bármely képviselőnek az üléseken megjelenni, indítványt benyújtani s a tárgyalásokban, szavazati jog gyakorlása nélkül résztvenni. Amde a delegáció nem a házszabályok rendelkezése, hanem külön törvény (1867. évi XII. t. cikk 29—51. §§.) intézkedése folytán alakul, de a 31. § szerint maga állapítja meg ügyrendét.

Nem tudom, azóta mi a szokás, de a koalíció ideje alatt, amikor én a delegációnak hol elnöke, hol elnöke voltam, a megalakulás utáni első teendő az volt, hogy az ügyrend megállapított, akár olyképen, miszerint az előző delegáció ügyrendje változatlanul elfogadtatott, akár olyképen, hogy nemikep módosított.

Az eddigi ügyrendek szerint s annak 52. § a értelmében „az elnök az ülés tartama alatt örökös a csendnek, a tanácskozási rendnek s a bizottság arra vonatkozó szabályainak megtartása fölött. E tekintetben a magyar képviselőház rendszabályainak megfelelő pontjait fogja szem előtt tartani.”

Sem a delegációra vonatkozó törvényes rendelkezés, sem az ügyrend nem beszél arról, hogy azon képviselők, vagy főrendek, akik a delegációnak nem rendes tagjai, (tehát a póttagok sem), résztvehetnek akár a bizottság plenumának tanácskozásaiban, akár albizottsági ülésein. Erre nézve jogszokás sincs, mert eddig, — tudomásom szerint — még nem történt meg, hogy nem delegátus képviselő az üléseken, vagy tanácskozásokban résztvevett volna.

A delegáció plenáris üléseire azonban elmehet a képviselő s elmehet bárki más, mint hallgató, a hallgatóság részére elkülönített helyre s vele szemben a nyilvánosságról szóló fejezet 61—66. szakaszokban leírt rendszabályok nyerne alkalmazást. Nem delegátusok az albizottsági tárgyalásokra már azért sem mehetnek el, mert ezen ülések kimondott bizalmas jellegüknél fogva — zárt ülések.

Hogy a delegátusokon kívül kiknek van joga s kiknek kötelességük a bizottság ülésein s az albizottságok tanácskozásaiban résztvenni, azt megmondják az ügyrend 25. és 26. szakaszai. Ezek a közös miniszterek, vagy az ezek által bejelentett helyettes közegek. A magyar minisztérium tagjai is jelen lehetnek, fel is szólalhatnak, de nem szavazhatnak és sem előterjesztéseket, sem indítványokat nem tehetnek. Mennyivel kevésbé tehetné tehát ugyanezt egy — nem delegátus képviselő, vagy bárki más.

Ha jól emlékezem, évakkal ezelőtt egynéhány nem delegátus képviselő igyekezett megkísérteni, hogy részt vegyen a delegáció tárgyalásán, — de meggyőzés folytán ettől elállottak. Erről a megjelenésről Budapesten még lehetett beszélni, de Bécsben bajosan, mert ott a nem delegátus képviselőt nem védi az immunitás.

— A delegáció elnökének van-e törvényes joga megakadályozni a képviselőház nem delegátus tagjait abban, hogy a delegáció tanácskozásaiban résztvegyenek? Ha van, mely törvény írja azt elő, avagy van-e jogszokás?

— Ugy hiszem, hogy az első kérdésre adott feleletemben megadtam a választ erre a kérdésre is. Ilyen jogát ez elnöknek azért nem határozta meg sem törvény, sem ügyrend, sem jogszokás, mert senki sem tételezte fel, hogy ezen jog gyakorlásának szüksége fenn fog forogni. Ha azonban kísérlet tervezetnék, vagy tételnék nem delegátus képviselő által a delegáció ülésén való megjelenésre, úgy ezt csakhamar lehetlenné tenné a delegációs ülések elején megalkotandó ügyrendváltoztatás, amely egyszerűen jogot adna az elnöknek a legkiméletlenebb eljárásra. Ennek pedig szándékosan senki sem teszi ki magát.

Halva találták a szoba padlóján...

— Vajda Benő fogorvos halála. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Ma reggel, amikor Vajda Benő aradi orvosnak a József főherceg ut 1. számú házában levő lakásába takarítónője belépett, az előszoba padlóján halva találta gazdáját. A hatvannégy éves öreg ur haláláról nyomban értesítették a rendőrséget és onnan Vidéki Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt, továbbá Hecht Arnold dr. tiszti orvos jelentek meg. Az orvos megállapította, hogy Vajdát szívszélhűdés érte és az ölte meg még tegnap este.

A vizsgálódás közben azt látták a hatóság emberei, hogy az orvosnak a haláltéka meg van sérülve. A szobában talált szituáció azonban nyomban megmagyarázta, hogy miként történt a sérülés. Vajda, arccal földnek fordulva feküdt a szoba padlóján, kezében kancsót szorongatott és a feje mellett egy eldőlt asztalt talált az ügyeletes rendőrtiszt. Ebből arra következtettek, hogy az orvos lakásának belső szobájából az előszobába ment, hogy vizet merítsen az ott levő vízvezetékéből és e közben lett rosszul, szédülés foghatta el és a kezével az asztalban akart megfogózkodni, azonban ezt odébb tolta, illetve fordította, maga pedig holtan végig vágódott a földön.

Vajda, aki sebész-mester volt és legutóbb Aradon fogorvosi praksist folytatott, régebbi idő óta szenvedett asztmában és szívbajban. Két nap óta orvosának tanácsára nem távozott el a lakásából és noha állapota aggasztó volt, mégsem gondoskodott arról, hogy valaki állandóan mellette tartózkodjék. Elhagyatva, egyedül vergődött és küzdött a reá leselkedő halállal. Mert érezte, hogy közeledik a vég. A szomszédságában lakó uricsalád egyik tagja tejjel kínálta meg tegnap délután.

— Én már ebben az életben se nem iszom, se nem eszem többet. Bőjtölve készülök a halálra — mondotta.

Haláláról a rendőrség értesítette Budapesten az Adler Sándor bankházban alkalmazott fiát, mert addig a temetésről nem gondoskodhatnak, amíg a fiatalember Aradra nem érkezik. A lakásban még a mai délelőtt folyamán a hatóság részéről megjelent Kiss Ferenc, aki leltárt vett fel és az iratok után történt kutatás közben egy iv papirosra akadtak, amelyen az orvosnak utolsó akarata volt följegyezve. Ez is bizonyítja, hogy Vajda készült a halálra. Könyveiről, orvosi és fogászati műszereiről gondoskodik és több aradi orvost nevez meg örökösének, azonban a végrendelet nincs aláírva, annak semmiféle törvényes formája nincs. Találtak egy névjegyen fiának szóló feljegyzést is, amelyben megmondja, hogy hol tartja az iratait és a takarékpénztári könyveit.

A temetésről, mint említettük, csak akkor történik gondoskodás, ha a fia Aradra érkezik. Azonban lehetséges, hogy mégis a hatóságnak kell közbelépnie, mert úgy hírlik, a fiatalember jelenleg nincs is Budapesten, hanem szabadságra ment és a bankházban sem tudják, hogy hol tölti el szabadságidejét.

Gyulai gyógyszerészek aradi droguisták ellen.

— Arad város tanácsának felmentő ítélete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Hosszu és elkeseredett harc folyik az egész országban a gyógyszerészek és a droguéria üzlet tulajdonosok között. Az utóbbiak elszaporodásával ugyanis a gyógyszerészeket, különösen a kórház szállítások terén éri veszteség, mert amíg azelőtt kizárólagosan ők voltak eme egészségügyi intézeteknek a szállítói, most mindjobban a droguisták kerülnek az előtérbe. Ezért eme két konkurrens szakma között állandó a surlódás és ennek egy érdekes megnyilvánulásával foglalkozott ma Arad város tanácsa.

Az aradi Vojtek és Weisz droguista cég néhány hónap óta szállítja a gyulai kórháznak. Van ugyanis egy belügyminiszteri rendelet, amely megengedi a kórházaknak, hogy olyan gyógyszereket, amelyek nagyobb tömegben vásárolva olcsóbban szerezhetők be, droguistákkal kötött szerződés révén biztosítandók a kórház részére. Kizárja azonban természetesen azt, hogy receptet, vagy pedig olyan gyógyszert, amelyet orvosi előírás szerint kell adagolni, a droguista üzletekben vásárolják.

A gyulai gyógyszerészek testülete azzal a váddal lépett fel az aradi rendőrbíró előtt a Vojtek és Weisz cég ellen, hogy az említett miniszteri rendelet ellenére adagolt gyógyszereket szállított a gyulai kórháznak. Minthogy ez a közegészségügyi, illetve a gyógyszerteráki alkotott törvénybe ütköző cselekedet, az aradi rendőrbíró megindította az eljárást a Vojtek és Weisz cég ellen és elrendelte a bizonyítást.

Az aradi cég azzal védekezett, hogy igaz ugyan, hogy ő adagolva küldi a gyógyszereket a gyulai kórházba, de az adagolást nem itt Aradon végzik, hanem ő nagyobb mennyiségben a gyógyszerkészítő gyárból rendeli meg az anyagot és ott osztják be kisebb kvantumokra, adagokra. Egyenesen a gyárban küldeti a kórház részére és így őt nem érheti az a gyanu, hogy az üzletében történik az adagolás és ennek következtében talán magánfeleknek is kiszolgáltatná a kisebb mennyiségű gyógyszert és ezzel versenyt támasztana a gyógyszerész tulajdonosoknak, vagy pedig a testi épségre ártalmas mennyiségeket hozna forgalomba. Emellett indoklás alapján Szathmáry Béla dr. felmentette a céget és az eljárást ellene megszüntette.

A gyulai gyógyszerészek azonban nem nyugodtak meg ebben az elintézésben, hanem megfellebbezték a rendőrbíró ítéletét Arad város tanácsához. A tanács ma tartott ülésében hosszabb és beható vita után döntött e kérdésben.

A gyógyszerteráki alkotott törvény ugyan kifejezetten mondja, hogy az adagolt gyógyszereket csak okleveles gyógyszerész tulajdonosok szolgáltatathatják ki, de a tanácsnak az a felfogása, hogyha egy droguista cég például öt kilogramm aszpirint, vagy kinint szállít egy kórház részére, még az esetben sem követ el kihágást, ha ezeket kisebb adagokba csomagolja is. Pláne nem követ el kihágást a Vojtek és Weisz cég, amely egyenesen a gyárból küldte gyógyszereit Gyulára, mert a miniszteri rendelet, amely ezen törvény kiegészítésül szolgál, megengedi a droguistáknak a szállítást és azt bizonyítja, hogy eme nagyobb mennyiség egyszerre történő szállítása egész más elbírálás alá tartozik, mintha például másfél gramm, vagy egy gramm adagokban magánszemélyeknek szolgáltatná ki a gyógyszert.

Eme elvi álláspont alapján a tanács megerősítette a felmentő ítéletet. Valószínű azonban, hogy

a gyulai gyógyszerészek a belügyminiszter döntését provokálják és így ez az országos érdekességű kérdés a legfelsőbb helyről nyer majd elintézt.

Gyilkos államügyész.

— Többszörös emberöléssel vádolva. —
Elpusztított egy magyar grófnőt is. —

Távirati tudósítás.

Berlin, szeptember 5.

Newyorkból egy odaköltözött magyar nő rendkívül szenzációs és bűnös eltűnését jelentik. A newyersey-i osztrák és magyar konzul röviddel ezelőtt a newyorki rendőrséghez fordult és bejelentette neki *Mencsik Róza magyar alattvaló eltűnését.*

Mencsik Róza 1895-ben érkezett Newyorkba és 1912-ben házasságot kötött itt egy *Szabó* nevű állítólagos gróffal. *Mencsik Róza* és férje, a kik mind a ketten vagyontalanok voltak, az esztendő folyamán tekintélyes vagyonra tettek szert. Röviddel ezelőtt az asszony megismerkedett *Burton Gibson* ügyésszel, a kinek a tanácsára végrendeletet készített a *végrendeletében vagyonuknak reáeső részét anyjára testálta.*

Az asszony július hónapban *Burton Gibson*-nal csónakkirándulásra ment. A kiránduláson a csónak léket kapott és elsüllyedt, de mind a ketten megmentették. Két hét múlva újra csónakkirándulásra mentek, a csónakkal újra szerencsétlenség történt. *Gibson* megmenekült, az asszony azonban a folyóba fulladt. A bank, amelyben az asszony a vagyonát elhelyezte, a *Gibson* ügyész által fölmutatott végrendeletre kifizette a tekintélyes összeget.

Az ügyész már tíz esztendeje házas és több gyermek atyja. A rendőrség a nyomozás eddigi adatai alapján kétségtelennek tartja, hogy *bűntettől van szó* s az asszonyt az ügyész emésztette el, hogy pénzét megkaparítsa.

*Szabóné*nek nyolc testvére volt Magyarországon, akikkel állandó érintkezést tartott fenn és férjének halála után elhatározta, hogy hazatér testvéreihez. Július 27-én kellett volna a *Ferenc József* nevű hajón Newyorkot elhagynia és augusztus 11-én kellett volna Triestbe érkeznie. Amikor a megállapított időre nem érkezett meg, fivére *Mencsik László* Bécsben rögtön feljelentést tett és előterjesztette itt egy Newyorkban lakó főpincér értesítését, amely szerint *Szabóné* július 17-én elhagyta lakását és azóta nem látta és nem hallott róla semmit. Időközben megjelent az asszony lakásán *Gibson*, aki levelek után kutatott és azt mondta, hogy *Csikabó* utazik.

A vizsgálat további folyamán kiderült, hogy *Gibson* nemcsak végrendeletet hamisított, hanem *hamisan esküdött*, amennyiben azt mondta, hogy *Szabóné* anyja meghalt. Augusztus 28-án *Szabóné* egyik testvére levelezőlapot kapott a *Niagara* vizesés helyéről. A levelezőlap augusztus 15-ről volt datálva, azonban az írás nem *Szabóné*nek az írása volt.

Burton Gibson amint megneszelte, hogy nyomozás folyik ellene, még a múlt héten megszökött. A rendőrség azonban nyomára jött rejtékhelyének és letartóztatását minden órában várják. A newyorki közönség roppant nagy érdeklődéssel kíséri az esetet és nagyobb izgalmat keltett, mint *Rozenthal* meggyilkolása.

Éjjel egy óraker jelentő tudósítónk: *Gibson* délután Newyorkba érkezett és jelentkezett az ügyészségen, hogy tisztázza magát a vád alól. Bár az ügyész meg van győződve bűnösségéről, egyelőre még nem tartóztatták le. Letartóztatása valószínűleg holnap történik meg, mivel eddig még a letartóztatási indítványt nem terjesztették be. Azt hiszik, hogy *Gibson* lelkét több gyilkosság is terheli.

Titokzatos fogoly az aradi ügyészség fogházában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Titokzatos foglya van néhány nap óta az aradi ügyészség fogházának. Amióta az épület fennáll, olyan nagy gonddal és titokzatossággal nem őriztek senkit, mint ezt a foglyot, akit Budapestről szállítottak ide. Rémregénybe illenek azok az eszközök, amellyel a törvényszéken a nagy titkot őrizni akarják s önkéntelenül is *Monte Christo*, az *Iff vár börtöne*, vagy a *Temple Vasdlarcosa* jut eszébe az embernek, ha a részleteket hallja.

Három nappal ezelőtt éjnek idején négy fogházőr és három titkosrendőr egy uriasan öltözött, magas, elegáns, középkorú embert kísért le Budapestről az aradi ügyészség fogházába. A foglyot *Eckensberger Károly* dr. ügyész vette át s személyesen intézkedett, hogy melyik cellában helyezték el. A törvény szerint minden fogoly nevét be kell vezetni a fogház törzskönyvébe, azonban az új fogoly neve nem került be a könyvbe s az aradi fogházőr az első nap nem is közeledhetett hozzá.

Másnap délelőtt *Eckensberger* ügyész kihallgatta a letartóztatottat. A kihallgatás zárt ajtók mögött folyt le s még a börtönőr sem tartózkodhatott a kihallgatás folyamata alatt a szobában. Növelte a titokzatosságot az is, hogy a szokás ellenére azokat az írásbeli munkákat, amelyeket normális körülmények között a kezelőtiszt végez, maga az ügyész intézte el. Ő végezte a másoló munkákat is, hogy semmi adat se szivároghasson ki. A nagyobb biztonság okáért a törvényszék elnöke tegnap figyelmeztette az iktatóhivatal alkalmazottait, hogy újságíróknak semmiféle adatot ne adjanak ki, senkivel se álljanak szóba, hanem, ha valaki valamit kérdez, utasítsák egyenesen hozzá.

A titokzatos idegent az ügyész és a vizsgálóbíró a két nap alatt többször kihallgatta, természetesen hasonló titkolózás közt. Hogy ki az idegen és mit vétett, azt az ügyészen, a vizsgálóbíró és a törvényszék elnökén kívül senki sem tudja sem az ügyészségnél, sem pedig a törvényszéken. Jellemző a titkolózásra, hogy az a hír terjedt el, hogy *Eckensberger* ügyész a titokzatos fogoly cellájának kulcsát is állandóan magánál tartja, hogy még a börtönőrök se érintkezhessenek vele.

Természetesen megindult a találgatás, hogy ki a titokzatos fogoly. Az a hír terjedt el, hogy az ismeretlen, akinek ujjain drága gyűrűk voltak, kém, még pedig igen előkelő származású kém. Egyesek tudni vélik, hogy orosz herceg a fogoly, akit a hadgyakorlatok területén tartóztattak le kémkedés miatt.

Közönséges bűneseteknél, vagyon elleni bűncselekményeknél nem szokásos az ily nagy titkolózás. Minden jel arra mutat, hogy a titokzatos fogoly államellenes bűncselekmény miatt van letartóztatva. Ezt bizonyítja az is, hogy egy beavatott szerint azért titkolják oly erősen a dolgot, mert a titoktartást az ügy, a nyomozás, a letartóztatott és a köz érdeke megkívánja. Elfogadhatónak látszik, hogy valami kémkedési afférről van szó s a foglyot azért hozták le Budapestről Aradra, hogy itt tanukkal, vagy pedig bűntársaival szembesítsék. Kizárt dolog azonban, hogy a letartóztatott orosz volna. A foglyot ugyanis, mint említettük, *Eckensberger* kir. ügyész hallgatta ki, még pedig zárt ajtók mögött, négy szem közt. A királyi ügyész pedig a magyar nyelven kívül semmiféle nyelvet nem beszél s így bizonyos, hogy a fogoly magyarul beszél.

Növeli a titokzatosságot az is, hogy a foglyot nem aradi, hanem budapesti ügyvéd védi, s hogy ki ez az ügyvéd, azt sem árulják el.

A „bankbizománys”.

— Letartóztatott család. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, szeptember 5.

A budapesti rendőrség ma délből letartóztatta Braun Arturt, aki mint házasságszédelgő, mint ügynök és uzsorás kétségen kívül iskolát alapított.

Braun Artur évek óta, mint bankbizománys szerepelt a megszorult emberek előtt úgy lépett föl, mint akinek kitűnő összeköttetései vannak, amelyek révén még a legszegényebb ekzisztenciákat is rövidesen pénzhez tudja juttatni. Az ilyen megszorult emberekkel szemben az volt a módszere, hogy különböző költség címén még ő zsarolta meg a szerencsétleneket. Megtörtént például, hogy amikor egy ember háromszáz koronát kért tőle kölcsön, Braun a homlokára csapott:

— Hja kérem, mi ilyen csekély summával nem szolgálhatunk. Nálunk a legkisebb summa is tízezer korona.

Természetes, hogy a megszorult emberkapva kapott az alkalmon, a Braun tenyerébe csapott s a vége az lett, hogy az előzetes költségnek heti öt koronával való törlesztése címén Braun vágott zsebre háromszáz koronát. Így járt el Braun a hozzáfordult áldozatok valamennyijével úgy, hogy a végén már könyvet vezetett az ilyen módon befolyt jövedelemeről.

Ehhez hasonló üzemei miatt egész csomó följelentés érkezett a rendőrséghez Braun Artur ellen, a mikor kiderült, hogy Braun mint házasságszédelgő még nagyobb sikerekkel dicsekedhetik. A többi között egy K. Ilona belvárosi elárúsító is megjelent a rendőrségen s elmondta, hogy még tavaly ismerkedett meg Braun Arturral egy napilap hirdetési rovata révén. A Braun hirdetése így szólt:

Szolid, jó jövedelemmel bíró, önálló kereskedelmi üzlettel rendelkező 34 éves, csinos férfi nőülni óhajt. Hozományra nem reflektál. Fontos a szívjóság és a tisztesség.

A hirdetésre figyelmessé lett a K. Ilona nőtestvére s így ő Braunnal hamar ismeretségre lépett. A föltűnően szép leány igen megtetszett a bankbizománysnak, különösen, amikor megtudta, hogy K. Ilonának kitűnően jövedelmező állása van. Az eljegyzést is megtartották s Braun egy drágaköves gyűrűvel lepte meg a menyasszonyát, aki ezt az ajándékot egy 300 koronás gyűrűvel viszonzta. Körülbelül három hét múlva Braun visszakérte a jegygyűrűt azzal a kifogással, hogy egy sokkal értékesebbet fog neki a helyett adni.

Braun kevéssel ezután hirtelen szakított a leánnyal. K. Ilonára súlyos csapás volt ez, annál is inkább, mert vőlegénye ismeretségük kezdete óta minden esetben kölcsönkérte az ő fizetését s azonkívül a testvérhátját is, aki hivatalnok-ember, különböző kölcsönök címén érzékenyen megkárosította.

A rendőrség most már nyomozni kezdett s ekkor kitűnt, hogy Braun azzal a bizonyos drágaköves gyűrűvel több leányt is becsapott s hasonlóképpen értékesítette azt a többi áldozatnál is.

Braun egyébként nagyon imponáló megjelenésű, megnyerő modoru fiatalember volt. Rendes mondása volt:

— Ha a gyűjtőskatulyát fogom meg, az is arannyá válik a kezemben.

De egész csomó üzeme került még ezenkívül napfényre s egyik-másik olyan furfangos, hogy ritkítja párját. Hosszas kutatás után tegnap délután fogta el a Miramar-kávéházban Jenik detek-

tív. Ma egész délelőtt kihallgatták, délután fél három órákor pedig Sándor László rendőrtanácsos letartóztatta.

Kamarás és főszolgabíró.

Távirati tudósítás.

Sátoraljaujhely, szeptember 5.

Sátoraljaujhelyen tegnap késő este ért véget az az izgalmas rágalmozási per, amelyet Gortvai Aladár szerencsi főszolgabíró indított Görgei Gyula cs. és kir. kamarás, a mádi nemzeti munkapárt elnöke ellen azért, mert Görgei az alispánhoz intézett egyik beadványában azt az óhaját fejezte ki, hogy az alispán védelmezze meg a polgárokat a főszolgabíró túrhetetlen zaklatásai és törvénybe ütköző tulkapásaival szemben.

Wieland Lajos táblai bíró elnöklése alatt folyt a tárgyalás, amelyen a vádat Eiserth István főügyész helyettes képviselte. A panaszos és a vádlott kihallgatása után a tanukra került a sor.

Lendvay Samu, a bécsi Boschán bornagykereskedő-cég tisztviselője, elmondta, hogy őt egy ízben csendőrök vitték a szolgabíróhoz, aki durva szavakkal brutalizálta, az igazolását nem fogadta el és fogva tartotta, amíg Görgei másnap ezer korona kauciót le nem tett érte.

Következett most a védelem egyik legfontosabb bizonyítéka, a Gál Mózes féle ügy. Gál Mózes ugyanis megkapta Gortvai főszolgabíró ígéretét, ha Gál kiter zsidó hitéről, akkor megválasztatja mádi körjegyzőnek. Gál azonban ekkor nőülni készült és nehogy a kiterés miatt füstbe menjen a házassága úgy állapodtak meg, hogy Gál a megválasztása után titokban tér ki. Gortvai erről reverzálist adott magának, de Gál, miután megválasztották, nem tért ki s e miatt Gortvai kiűldözte őt a körjegyzőségből.

A harmadik tanu, Blasberger dr. mádi körorvos és bankigazgató azt vallotta, hogy őt hajduval a városházára hívatta Gortvai és követelte tőle, hogy választassa meg a bankjába igazgatósági tagnak Hank plébánost, aki jó barátja. A követelésre azt felelte Blasberger, hogy megtenné, de az igazgatóság többi tagja nem akarja. Gortvai erre hülyének nevezte az orvost és kikergette a szobából.

Az ezután kihallgatott tanuk közül több azt bizonyította, hogy a főszolgabíró cseléd módjára bánik jegyzőivel. Gortvai erre így védekezett:

— Nagyságos elnök ur, én rendben tartom a jegyzőimet, azért egyik kezemben mindig korbács van.

Utolsó vádpont Gortvai ellen az volt, hogy a választások előtt két nappal Taktaharkány faluban lévő két korcsmáros közül az egyik párt hívét hetven koronára büntette, mert piszkos volt a korcsmájuk padlója.

Védő: Miért tett ilyen különbséget?

Gortvai: A magam pártjabelit büntettem hetven koronára, tehát súlyosabban, nehogy pártoskodással vádoljanak.

A védő: Nem így van! Ön csak névleg tartozott ahhoz a párthoz, voltaképpen a másiknak dolgozott, hiszen a másik párt főkortesének automobilján járt kelt a választások egész ideje alatt!

A főügyész vádbeszéde és Bura Béla védelme után az ősz vádlott, Görgei Gyula mondott pár szót. Felháborodva beszélt el, hogy Gortvai tiznapos szolgabíráskodása után dicsekedve beszélt el, hogy jubileumot ült, mert a tizedik nap elején már az ötvenedik pénzbiroságot rótta ki. Arra hivatkozott, hogy panaszát közérdekből, a járás sa nyargatása miatt tette.

Este nyolc órákor hirdette ki Wieland elnök az ítéletet, amely Görgei Gyulát fölmenti a hatóság előtti rágalmozás vádjáról, részben mert jó-hiszeműen járt el, részben pedig azért, mert állításainak jórészét bebizonyította.

Nyolcezer korona eltűnése.

— Betörés, vagy lopás Weisz Dávid üzletében —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Ma reggel megjelent a rendőrségen Weisz Dávid aradi gyarmatáru nagykereskedő és azt a feljelentést tette, hogy a Kossuth Lajos-utca 62. szám alatt levő fűszerüzletében az éjszaka betörők jártak és az iroda helyiségben levő Wertheim-szekrényből 2000 korona ezüstpénzt, hatezer korona papírpénzt és az aradmegyei takarékpénztár által kiállított negyven koronáról szóló takarékkönyvét ellopták.

Berecz Ferenc rendőrkapitány, a bűnügyi osztálynak helyettes vezetője nyomban detektíveket küldött ki a helyszínre, hogy állapítsák meg a betörők útját és hallgassák ki az üzlet személyzetét. A detektívek azt találták, hogy az üzletnek a Kossuth Lajos-utca nyíló ablakát, melyet soha fel nem nyitottak és amely kívülről faszalúval volt elzárva, belülről pedig faredőnnel és ezen keresztül huzott vastengellyel volt megerősítve, nyitva lették ugyan reggel hat órákor, az üzletnyitáskor, de azon a betörők munkájának a nyoma sem volt látható. Ez a körülmény, továbbá a Wertheim-kasszán eszközölt vizsgálat arra a feltevésre nyújtott tápot, hogy tulajdonképpen nem betörés, hanem lopás történt a fűszerüzletben.

Weisz Dávid is kijelentette, hogy ő maga sincs arról meggyőződve, vajon tegnap este gondosan elzárta-e a Wertheim-szekrényt, nem kizárt dolog az, hogy a kulcsot, vagy benne felejtette, vagy pedig az üzletben tette le valahol, hogy a helyi viszonyokkal ismerős egyén könnyen hozzá férhetett. A nyomozás alkalmával meggyőződtek a detektívek arról is, hogy a Wertheim-kassza zárja kopott, könnyen nyitható.

Az üzlet kihallgatott személyzete gyanun felül áll, mert valamennyien igazolni tudták alibi-jüket és most a nyomozás abban az irányban folyik, vajon kik fordultak meg a tegnapi est folyamán az üzletben és hogy ezek között nem volt olyan, aki észrevette, hogy a tulajdonos a kasszát nem zárta el, vagy pedig a kulcsot olyan helyre tette, ahol könnyen hozzá férhetett és nem-e ez követte el a lopást.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az „Aradi Zenekonzervatoriumban” a beiratások szeptember 1-seje óta folynak és az előadások már is megkezdődtek. 5253

* A halottak némák. (Szenzáció az Urániában.) Valóságos szenzáció az Uránia legújabb műsora. A ma bemutatott darab oly hatalmas sikert aratott, hogy előreláthatólag a megállapított időn túl is műsoron kell majd tartani. Minden tekintetben kiérdemli azonban a „Halottak némák” című kéttelvonásos darab a közönség érdeklődését és tetszését. A főszerepet Henry Porten játssza, a világ legjobb színésze, aki ebben a darabban lépett fel először a mozi számára. Meg kell állapítani, hogy mindjárt első szereplése a legteljesebb sikerrel járt. Még Psilander, a Nordisk társaságnak Asta Nielsennel egyidőben híressé vált színésze sem mulja felül Portent. A darab, a melynek meséjét tegnap már ismertettük, teljesen lekötötte a közönség figyelmét s nem ritkán hangos tetszésnyilvánítások hallatszottak a zsufolt padosorok közül, különösen nagy hatást gyakorolt az a jelenet, amelyben a gazdatiszt az égő házból menti ki a gróf leányát, behatol a mindenünnen szerte csapkodó lángok közé, a ruhája már tüzet fog, de végre nagynehezen sikerül a leánnyal együtt a szabad levegőre jutnia. A gyönyörű drámán kívül három kép szerepel a műsoron. Az express híradó a világ legújabb eseményeit mutatja be, a Plidor öngyilkos lesz és Az eredeti fogadás című képek pedig a legjobb bohózatok közé tartoznak. 175

Oroszlánok által szétépett aradi fiu.

— Egy idomító halála a Charles cirkuszban —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

— Mosollyal, egy kis pszichológiával, néha eréllyel, de legtöbbször mégis csak pszichológiával, sok, igen sok lélektannal, mert tudniillik az orosz-lánoknak és egyáltalában minden vadállatnak van lelke — féken lehet tartani a puszták királyát.

Igy csicsergett a Charles cirkusz többszörös milliomos igazgatójának hirtelen szöke felesége, aki valóságos disztartációkat adott le a nála jelentkező újságíróknak.

Egy kis pszichologia az egész és a Charles-cirkusz orosz-lánjai darabokra tépnek egy *Wetter József* nevű aradi fiatallembert, akit Gyöngyösön már ma el is temettek. A szöke igazgatóné tudománya csödtől mondott. Nem ér sokat a pszichologia, de még kevesebbet a vak patronnal töltött revolver, amellyel néha-néha a bestiák szemeközé durrantanak, ha eltájtják emberhusra éhes feneketlen torkukat. A magyar fiu gyászos haláláról, noha vasárnap történt, a cirkusz longe falai közül eddig nem szivárgott ki semmi. Ma reggel azonban a szerencsétlenül járt fiu aradi rokonaihoz előbb levél, majd sürgöny érkezett, melyben tudtukra adják, hogy milyen rettenetes halállal mult ki *Wetter* és hogy ma temetik el a gyöngyösi kórházból.

A *Wetter*-család Debrecenből került Aradra másfél évtizeddel ezelőtt. A családfő ácsmester volt, aki több aradi nagyobb épület ácsmunkáját végezte. Mikor Aradra jött, egy fia volt, itt született a másik, akit most az orosz-lánok téptek szét.

A család Aradról Debrecenbe költözött, ahol nyugodtan éltek, míg két év előtt meg nem jelent ott a Charles-cirkusz első magyarországi útján a maga óriási állatseregletével, idomított orosz-lánjaival és tigriseivel. A *Wetter* fiuk voltak a hatalmas cirkusz legszorgalmasabb látogatói. Nappal és este állandóan a cirkuszban sűrögtek-forogtak és segédkeztek az állatok etetésénél. Az öregebbik hatalmas, tagbaszakadt legény, akit szívesen látott az alacsony munkabérek mellett dolgozó direktor. Erős fiu volt, aki nagyszerűen tudta cipelni a vadállatok bemutatásához szükséges vasrács-ketrec magas alkatrészeit. Szívesen tette és ami igen kedvező színben tüntette őt fel, — ingyen tette.

Mikor a cirkusz odébb állott, vele mentek a *Wetter* fiuk is. Mindkettőt hajtotta a kalandokra vágyó vére, a hirnév szomjúsága és a kóborló élet tüzelő varázsa. Szüleiktől bucsuszó nélkül váltak el és *Charles* igazgató szolgálatába állottak.

Mindkettő orosz-lánsszelidítő akart lenni és ezt az óhajukat teljesítette a direktor, mert a tanulás ideje alatt igen csekély zsebpénzen kívül csak ellátást kellett adnia a *Wetter* fiuknak.

Az apjukat a gyermekeinek elhatározása annyira elszomorította, hogy mindenét pénzzé tette és kivándorló hajóra ült, hogy Amerikában telepedjék le. Utközben beteg lett és a lelkileg is megtört embernek a végtelen tenger lett a temetője. Az anya Aradra jött lakni itteni rokonaihoz és itt érte ma kisebbik fia megrázó tragédiájának híre.

A *Charles* cirkusz országos körutjában vasárnap Gyöngyösön tartotta előadásait. A délelőtti folyamán már észrevették az alkalmazottak, hogy az orosz-lánok izgatottak voltak és az igazgató neje, aki a tizenkét hatalmas bestiákkal produkcióit be szokta mutatni, nem is vállalkozott arra, hogy a délutáni előadásra fellépjen.

Az idősebbik *Wetter* fiu jelentkezett az igazgatónál és kijelentette, hogy ő elég bátorságot érez a produkcióhoz és a saját felelősségére hajlandónak mutatkozott az orosz-lán szám bemutatására. Öccse, *Wetter* János is biztatta és ő is erősködött az orosz-lánok bemutatása mellett.

A cirkusz délután fél négy órára hirdette az előadást és óriási embertömeg gyűlt egybe, mely türelmesen várta a műsor első részének, az állat-idomításnak valóban nagyszerű számait. A vadállatok ketrecek között izgatottan várták a *Wetter* fiuk, hogy betereihessék a tizenkét állatkirályt a porondra. Mikor a *Herkules* nevű orosz-lán ketrecének ajtaját a fiatalabbik *Wetter* kinyitotta, valaki szólott hozzá. Ez a hang irányába tekintve egy pillanatra elfordította szemeit az óriási állatról, amely egy hatalmas ugrással a fiura vetette magát, földhöz vágta és körmeit annak testébe eresztette. Óriási pánik keletkezett, a rémes jelenet tanui közbeléptek, de minden eszköz hiábavalónak bizonyult.

Az orosz-lán a gyomrát szakította ki a szerencsétlen aradi fiunak. A kórházba szállították, ahol egy órai iszonyu szenvedés után meghalt. A bátyja kétségbeesésében öngyilkos akart lenni, de megakadályozták ennek elkövetésében. A cirkuszban lévő közönség mindössze annyit tudott meg, hogy a délutáni előadás programján nem szerepel az orosz-lán szám.

A cirkusz másnap távozott Gyöngyösről.

Csendőrgyűrű Mezőhegyes körül.

(Gyanus alakok letartóztatása. — Az Acev. forgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Holnap, három nappal a trónörökös Mezőhegyesre érkezése előtt már teljesen detektívekkel, csendőrökkel megszállott területté változik a főhadiszállás és egész környéke. A monarchia jövődi koronás uralkodóját minden veszedelem lehetősége előtt órák a főhadiszállás köré vont csendőrgyűrű szuronyos, kakastollas emberei. Már három nap óta kettőzött figyelemmel kísérnek minden idegen embert, aki *Battonya*—*Mezőhegyes*—*Földvár*—*Tótkomlos*—*Csanádpalota* irányában, vagy a közbeeső községekben megfordul.

Csendőrök cirkálnak az országúton, kettőzött csendőrszem áll az emített községek vasuti állomásain, ahol különösen az esti órákban érkező utasokat fogadják vizsgáló éber szemmel. A gyanusnak mutató idegent azon nyomban az állomáson faggatóra veszik és addig ki sem teheti a lábát a peronról, amíg nem igazolja hiteles okmányokkal, hogy jámbor hazai, kintornás, úgynök és nem anarchista, nem is kém.

Szeptember hetedikétől kezdve pedig Mezőhegyest csaknem a szó szoros értelmében elzárják minden nem odaváló, jámborszándéku, kiváncsi polgári halandó előtt. Csendőr, detektív állja útját minden embernek, aki nem tudja igazolni, hogy mi járatban van Mezőhegyesen, mert csak azok fordulhatnak meg a trónörökös ottidőzése alatt a főhadiszálláson, akiknek csakugyan dolguk van hivatalosan, vagy bebizonyíthatóan családjukat, rokonukat keresik föl Mezőhegyesen. Ezt az utóbbi körülményt a mezőhegyesi községi rendőrök előtt kell igazolni, mert ezek ismerik a község lakóit.

Lehet, hogy a tulzott óvakodás fedeztet föl azután gyanus alakokat az éber csendőrökkel, de nincs kizárva az sem, hogy csakugyan ólálkodnak nem egyenes szándékkal járó emberek Mezőhegyes táján. Annyi bizonyos, hogy tegnap, más-más helyen egyszerre, két rendkívül gyanusnak látszó külföldi embert tartóztattak le a csendőrök.

Az egyik letartóztatás *Csanádpátfalván* történt.

Tegnap este *Csanádpátfalva* állomáson két gyanus külsejű emberre lett figyelmes a csendőrség. Az egyik látva a csendőröket, elmenekült, a másikat azonban sikerült feltartóztatni. Igazolásra hívták fel, de megtagadott minden felvilágosítást,

amire bevitték a csendőrszere. Itt ismételtén felhívták, hogy igazolja magát, amire az ismeretlen egy igazolványt vett elő, amely *Csuss* *Kazimir* nevére volt kiállítva és arra szolgált, hogy a címerő érkező postaküldeményeket átvehesse. Először azt mondta, hogy *Lenygyel* újságíró, később azonban kiigazította vallomását és azt mondotta, hogy nem újságíró, hanem pusztán tanulmányútra jött Magyarországra. Kísérőjére nézve azonban minden felvilágosítást megtagadott. A csendőrszervezőnek arra a kérdésére, hogy hova akart menni, azt mondta, hogy a *hadgyakorlat érdekelté és azt akarta végignézni.*

Megmotozásakor zsebében térképeket, jegyzeteket és különféle skicceket találtak, több rajz, valami erődtiményfélet ábrázolt. Egyik térképen a *Lemberg*-től *Mezőhegyes*-ig vezető út ceruzával ki volt jelölve.

Megállapították, hogy a titokzatos ember elűnt társával együtt két nappal ezelőtt a *Csanádpátfalvai* papnál volt ebéden. Az elfogott ember ruházata kopott volt, pénzt nem találtak nála, valószínű, hogy az megszökött társánál volt. A letartóztatott intelligens ember, hat nyelvet beszél.

A *Csanádpátfalvai* rejtélyes ember először az *apátfalvai* *Maroshidon* tűnt a csendőrök szemébe. Az idegen a hidon meghúzódva szorgalmasan rajzolgatott: meglehetősen hozzáértéssel terepfelvételt készített. A csendőrök nem állíthatják határozottan, hogy volt e társa az idegennek. Annyi bizonyos, hogy a hidon egyedül dolgozott. Letartóztatása után a *battonyai* főszolgabíróságra szállították, ahol *Elesánszky* *Kázmér* szolgabíró hallgatta ki. Az idegen több ellentmondó állítás után végre is azt mondotta jegyzőkönyvébe, hogy *Berlin* melletti *potsdami* illetőségű és alföldi turistaként járt. Miután állításait igazolni nem tudta ideiglenesen *Makóra* szállították, ahol a rendőrségi fogházban helyezték el.

Miután külföldi illetőségű, mindenesetre el fogják toloncolni és még ma, legkésőbb holnap *Makóról* *Budapestre* szállítják az államrendőrség toloncházába.

Nem kevésbé gyanus embert tartóztattak le az aradmegyei csendőrök *Battonya* határának közvetlen közelében, de még aradmegyei területen. A letartóztatott ember folyékonyan beszélt magyarul és azt mondta, hogy *Schlesinger* *Mózes* a neve és *Jeruzsálemben* járt izraelita könyv-adorománygyűjtő.

Az egyszerűen öltözött embert a legközelebbi csendőrszere vitték, megmotozták és a csendőrök óriási meglepetésükre *hatezer* koronánál több készpénzt szedtek elő e titokzatos *Schlesinger* zsebeiből. Ezenkívül több héber írásjeggyel írott levelet találtak a zsebében. A leveleket nyomban megmutatták héberül értő embereknek, akik a zavaros és bonyolult írásokból azt olvasták ki, hogy a *rejtélyes héber levelekben a hadgyakorlatokról van szó.*

Schlesinger a csendőrök minden további valótására megtagadta a felvilágosításokat bolyongása céljából, csupán annyit árult el, hogy tegnapelőtt *Aradon* járt. A csendőrök behozták a *hatezer* koronás idegent *Aradra* és itt megállapították, hogy *Schlesinger* igazat mondott: két nap előtt *Aradon* egyik zugszállóban lakott és a rendőrségen is megfordult, panaszt emelve a szállodás ellen erkölcsrendészeti kihágás miatt.

Schlesinger különben *Aradon* a megyei kórházban helyezték el a *trachoma*-osztályon, mert az orvosi vizsgálat az amugyis beteges emberen *trachomat* állapított meg. *Schlesinger* a kórházban is felügyelet alatt áll, de kiszabadítására már védőügyvédet nevezett meg *Krenner* *Zoltán* dr. személyében.

Amilyen szigorú az idegenek ellenőrzése a főhadiszállás területén, éppolyan szigorú intézkedések történtek a trónörökös mezőhegyesi fogadtatására is. Amint az *Aradi Közlöny* már megírta, a fogadtatás teljesen hivatalos, rövid és csaknem kizárólag katonai jellegű lesz. A katonai jelleg oly mértékben kidomborodik és tulnyomó, hogy a mezőhegyesi pályaudvaron a trónörökös érkezésénél a hivatalosan ténykedő vasutasokon kívül csak három polgári személyiség lesz jelen a törzstisztek seregében. Ez a három polgári személyiség: *Hervay* *István* *Csanádmegye* alispánja, *Jankovits* *Lőrinc* mezőhegyesi ménesbirtoki jószágigazgató és *Petrovits* *Mihály* *battonyai* főszolgabíró. Lehetőséges, hogy negyedikként még *Darányi* *István* a királyi ménesbirtok főigazgatója is csatlakozik az

említették, de ez még távolról sem befejezett dolog.

A fogadtatás a már készen álló királyi sátorban lesz és a megállapított üdvözlések lefolyása után a trónörökös kocsiára ül, amelybe a mezőhegyesi méneshirtok négy pompás sárga fajlova lesz befogva. A trónörökös a feldiszlített utcán, a diadalkapuk alatt lakására hajt és kísérete is a kijelölt szállásokra vonul. A bevonulás utvonán senki sem tartózkodhat és a közsébeliek is csak a házból, ablakból nézhetik végig a festői parádét. A mezőhegyesi cukorgyár tribünt is állít saját telken hatósági engedéllyel és a cukorgyár tisztviselői családjukkal erről a tribünről nézik *Ferenc Ferdinánd* érkezését.

Mezőhegyesen különben minden lakható helyiség zsúfolásig megtelt. A kincstári épületekben a méneshirtok katonaság kaszárnyájában, a közséházán mindenféle katonákat szállásoltak be. A hadipilótákon kívül futári- és más a főhadiszálláson teljesítendő hadifunkciók elvégzésére ulanások, dragonyosok, huszárok vannak kisebb nagyobb csapatokban Mezőhegyesen.

Mindjobban érezhetővé válik, hogy a hadgyakorlat erősen igénybe fogja venni a vasuti, nevezetesen az Acsev. vonalakat. A vasutigazgatóságok tehát mindig újabb intézkedésekkel igyekeznek a kritikus napokon — augusztus 9. és 15. között — minimálisra korlátozni a polgári teheráruforgalmat. Az Acsev. igazgatósága ma közzétett hirdetményeiben a teheráru korlátozást a hagyományokra is kiterjesztette.

E szerint szeptember 13., 14. és 15. napján az arad-szegedi vonalon nem vesznek fel hagymát.

Még súlyosabb korlátozással igyekezik a vasuti raktárakat a nehéz napokra az expedálásra váró áruk zsúfoló tömegétől mentesíteni a vasutigazgatóság. A záró hadgyakorlatokon résztvevő katonai csapatok és katonai felszerelések akadálytalan elszállítása ugyanis szükségessé teszi, hogy a polgári áruszállítványok a vasuti raktárakból sürgősen elszállíttassanak. Ezt a célt elérendő a kereskedelmi miniszter engedélyezte, hogy szeptember hó 9-től szeptember hó 15-ig bezárólag az Arad-szegedi vonalon fekvő állomásokra — Ópécskától Kiszomborig — érkező árukra, a díjszábásszerű fekbérmentes időt 4 naptól 24 órára szállíthassa az Acsev. és a 100 kgr. és naponkénti 2 fillérben megállapított fekbérilletéket, 100 kgr. és naponként 10 fillérre, a 100 kgr. és naponként 6 filléres fekbérilletéket pedig 100 kgr. és naponként 30 fillérre emeljék fel.

Ezeket az intézkedéseket a minap Aradon tartott konferencián állapították meg a Máv. üzletvezetőségeivel egyetértve.

A hadmozdulatok az előző napok esőzéseitől megromlott utakon, földeken lassabban is kiméretebbben folynak. A parancsnokok lehetőleg frissen akarják tartani a csapatokat a zárógyakorlatok döntő felvonulására és összecsapására. A hetedik hadtesthez tartozó csapatok már lassan összeszokmóruáltak. A hadtest törzse ma Békéscsabáról Orosházára tette át hadiszállását, egyik hadosztálya is a békésmegyei községekben áll utrakészen. A temesvári 34. hadosztály, amely *Rhemen* báró parancsnoksága alatt áll *Aradmegyében* tartózkodik. A hadosztály törzse Selénden tartózkodik még, ahol a gyalog és tüzérdandárparancsnokságon kívül a tábori posta is táviró állomást is elhelyeztek. A csapatai közül *Sebuden* szállásolták be a 29. gyalogezredet és az egészségügyi, valamint az utászcsapatokat. *Dezsőháza*n a 61. gyalogezred és *Lugozón* a hadosztály tüzérsége és huszárai vannak beszállásolva. A hadosztály Zaránd irányában készül előrenyomulni, ahol össze fog találkozni a temesvári hadtest másik hadosztályával.

Rendkívül érdekes gyakorlatot fog végezni egy honvéd lovasdandár holnap Csanádapátfalva határában, ahol a megállapított hadművelet folyamán az egész dandárnak át kell usztatni a Maroson.

HIREK.

Lopással gyanúsított szerzetes.

— A karmelita zárda tolvaja. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 5.

Roppant szenzációs ügyben folytat ma egész éjszaka nyomozást a rendőrség. A fővárosi karmeliták zárdejából hosszabb idő óta egymás után tűntek el az arany és ezüst kelyhek és különféle értékes tárgyak. A kolostor vezetője, mivel belátta, hogy nem képes a titokzatos eltűnések nyomára jutni, kénytelen volt feljelentést tenni a rendőrségen. A rendőrség már régebbi idő óta titokban folytatta a nyomozást, anélkül azonban, hogy a rejtelmes ügyben a legkisebb eredményre is jutott volna.

Ma délelőtt az egyik detektív a Váci-utcában levő *Munk*-féle ékszerüzletben egy kelyhet talált, amely nagyon gyanusnak tűnt fel előtte. Az ékszerész a detektív kérdőzködésére elmondotta, hogy három ilyen kelyhet vett egy paptól hatvan koronáért.

Az ékszerész vallomása után a gyanu *Zeyk* Károly karpapra, fővárosi hitoktatóra hárult, akiben az ékszerész felismerte azt a papot, akitől a kelyheket vásárolta.

Zeyk egyelőre tagad, azonban az ékszerész vallomását fenntartja. Mivel a hitoktató ellen számos más gyanú is merül fel, valószínűleg még az éjszaka folyamán le fogják tartóztatni.

— *Kossuth Ferenc* beteg. *Kossuth* Ferenc állapota az utóbbi napokban ismét rosszabbra fordult, szívrozásában és lélekzésében zavarok merültek fel. A beteg pártvezér vasárnap este érkezik, Budapestre és 10-ikén részt vesz a szövetkezett ellenzék intéző bizottságának ülésén.

— *Kormányválság Szerbiában.* *Belgrádból* jelentik: *Zsifkovits* miniszterelnök tegnap érkezett vissza szabadságáról és ma beadta lemondását, miután orvosai ma legnagyobb kiméletet ajánlották neki. Utódja valószínűleg *Pasics* lesz.

— *Manuel* exkirály nőül? *Münchenből* jelentik: *Manuel* exkirály ideérkezett és mivel *Miguel* braganzai herceg is itt tartózkodik, elterjedt a híre annak, hogy a volt király el fogja jegyezni a braganzai herceg leányát.

— *Jogászok a halálbüntetés mellett.* *Bécsből* jelentik: A jogáskongresszus ma a halálbüntetés eltörlésének kérdésével foglalkozott. A kérdés felett igen széles meredben indult meg a vitatkozás, amely helyenként nagyon hevessé vált. A kongresszuson ép úgy, mint a berlini jogászgyűlésen a tanárok álláspontja diadalmaskodott, amennyiben izgalmas szavazás után 159 szavazattal 158 ellen a halálbüntetés eltörlését a kongresszus elvetette. A közvetítő indítványokat szintén elvetették, végül pedig 114 szóval 110 ellen a halálos ítélet fenntartásáról szóló indítványt elfogadták.

— *Halálozás.* Ma éjszaka hirtelen elhunyt *Odray* Antal nyugalmazott megyei főállatorvos, Arad város törvényhatósági bizottságának virilis jogon tagja. *Odray* szívszélhűdés ölte meg. Sohasem volt beteg a hetven év körül járó agastyán és télen nyáron egyaránt bársonykabátot hordó állatorvos dicsekedve szokta emlegetni, hogy őt még az idő vasfoga sem tudja megrágni. A városi közgyűlésre szorgalmasan eljár, de a tanácskozásban sohasem vett részt. A *Weitzer* János-utca 17. számú bérháznak volt a tulajdonosa és lakóival állandó perlekedésben élt, amely miatt egyik másik aradi ujság erős támadásban részesítette. Sok sajtópere volt az ujságírók ellen is. Rendkívül takarékos, szorgalmas ember volt, aki nagy vagyont gyűjtött.

— *A bécsi Zsoké-klub igazgatósága lemond.* *Bécsből* jelentik: A fridenai sporttérén azt beszélük, hogy az osztrák zsoké-klub igazgatósága lemond. Köztudomásu, hogy a doping-ügy miatt az igazgatóság tagjai között ellentétek támadtak és ennek következtében az igazgatóság augusztus 20-ikán elhatározta lemondását, és csupán csak az ügy befejezését várta, hogy e szándékát nyilvánosságra hozza. Most az igazgatóság elérkezettnek látta az időt arra, hogy helyét elhagyja.

— *Névtelen piszkolódás.* Az aradi rendőrségnél ma egy előkelő aradi uri ember jelent meg és több névtelen levelet adott át azzal a kéréssel, hogy a rendőrség azok íróját nyomozza ki. A levelek reprodukálhatatlan rágalomokkal illetik az előkelő család minden egyes tagját külön-külön és a piszkos írások következtében az egész család boldogsága fel van dülva. A rendőrség megindította a nyomozást és úgy értesülünk, hogy a legmélyebb megvetésre méltó névtelen piszkolódó kiletét sikerül megállapítania.

— *Utcai harc négy halottal.* *Génuból* jelentik: Tegnap este a *Via Venti* *Settembre* n a közúti vasut egy kocsián három utas összeesett az ellenőrrel. A legközelebbi megállónál mindháman elhagyták a kocsit, az ellenőr azonban utánuk ment és fölcsólitotta őket, hogy fizessék meg a menetdíjat. A három utas erre szó nélkül revolvert rántott elő, agyonlőtte az ellenőrt és futásnak eredt. Rendőrök és karabélyosok utánuk vetették magukat. Izgalmas hajszá fejlődött ki, melynek folyamán mindkét részről több mint negyven revolverlővést tettek. Az utcai csata folyamán a merénylők egyike és két rendőr holtan bukkott a földre, két karabélyos és három rendőr megsebesült. — Két merénylőnek sikerült elmenekülnie. A megsebesületeket a kórházba szállították, melyet nagy tömeg vett körül. Az éjszaka folyamán a rendőrségnek sikerült az este elmenekült két merénylőt letartóztatni. Egyikük súlyos sebet kapott a lábán. Ez kihallgatása alkalmával *Battista Ferrerio*, 28 éves gipszmunkásnak mondotta magát és azt mondotta, hogy két nappal előbb *Marseille*-ből jött Génubába. Letartóztatása alkalmával revolvert vett elő, de a rendőrök hamarosan lefegyverezték. Kihallgatás után a kórházba kellett szállítani. Amikor a két merénylőt a rendőrségre kísérték, az egybegyűlt hatalmas tömeg meg akarta őket lincselni és a rendőrségnek csak nagy fáradsággal sikerült ezt megakadályoznia.

— *Nem akarta a férjét követni.* *Münchenből* jelentik: A *Tegernseen* egy magánházaiban ma éjjel agyonlőtte magát *Markovits* dr. budapesti hivatalnok 24 éves felesége, aki az egész nyarat a *Tegernseen*-en töltötte. Hátrahagyott levelében elmondja, hogy azért követte el az öngyilkosságot, mert férjét *Szerbiába* helyezték át és nem akarja őt oda követni. Egy három és egy két és fél éves gyermeket hagyott hátra.

— *Newyork szennyese.* *Newyorkból* jelentik: A *Rosenthal* meggyilkolásában bűnrészességgel gyanúsított *Bekker* rendőrhadnagy porének tárgyalását október 2-ra halasztották. A pör első tanúja *Gajnor*, Newyork polgármestere lesz. Egy letartóztatott rendőrfelügyelő *Wittmann* ügyésznek rendkívül fontos vallomást tett, amelynek tartalmát azonban egyelőre titokban tartják.

— *Kovalikot megtalálták.* A tizenhatéves, vakmerő *Kovalik* Dénest, aki a *Ferenc József* hidturuljáról leugrott, ma végre kiadta a Duna. A csepeli szigetnél partra vetette. Ott akadtak rá a hullájára. Fehér sportsapkában volt, fehér uszónadrágban, ahogy hétfőn a halálba ugrott. Délután rendőrbizottság ment Csepelre, agnoszkálni a holttestet.

— *Köszönetnyilvánítás.* Józásahelyi *Purgly* Lászlóné urnő 100 koronát volt szíves az aradi izr. jótékony nőegyletnek adományozni, mint *Lutvak* József és *Kovács* Páltól visszatartott előleg fejében neki megítélt összeget. Ezen nemesszívű adományért ez uton mondunk benső köszönetet. *Neuman* Fűst *Mária* elnök.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

— Mennyibe kerül a városnak a családi pótlék. A költségvetés összeállításánál már jelentékeny szerepet játszik a városfejlesztési törvény által a tisztviselőknek juttatott családi pótlék. A számvevőség számítása szerint tisztviselői pótlékra *nyolc ezer* korona, a tanítók kérelmének teljesítése esetén ennek a csoportnak pótlékára *tizenegyezer* korona szükséges. Valószínű azonban, hogy a rendőrlégénység és szolgaszemélyzet is kér pótlékot és ezek jogos kívánsága elől sem zárkozhatik el a törvényhatóság. Ez *huszezer* koronára rug. Összesen tehát negyvenezer koronára lesz szükség csak pótlék címén.

— Romlott hus árusítása miatt megbüntetett hentes. Körülbelül két héttel ezelőtt történt, hogy Szántó Lajos soffőr feljelentette az aradi rendőrbírósnál Szabados Gyula Orczi-utcai henteset, mert ez romlott húst árusított. A soffőr fia a hus élvezete után megbetegedett. *Kabdebó* György dr. kerületi orvos, a rendőrség megbízásából vizsgálatot tartott a hentesüzletben és megdöbbszent adatokban számolt be kiküldetéséről. Elmondotta, hogy az üzletben romlott husneműt, undorító szagú hentesárut talált, a műhelyben piszkos gépeket és feldolgozáshoz használt eszközöket látott. *Jóó* Béla rendőrbíró Szabados tagadásával szemben beigazoltak vette, hogy a Szántó fiu attól a kolbásztól betegedett meg, amelyet Szabados műhelyéből vásárolt aznap az édesanyja és ezért a henteset *15 napi elzárásra átváltoztatható 300 korona pénzbüntetéssel sújtotta és mert a műhelyében rozsdás, piszkos és férgekkel teli husdarálót tartott, hat napi elzárással és 50 korona pénzbírsággal büntette meg.* Szabados a rendőrbíró ítélete ellen a tanácshoz felebbezett, amely ma foglalkozott az elsőfokú hatóság ítéletével. A tanács örömmel vette tudomásul, hogy a rendőrbírósnál az élelmiszerhamisítók és az ártalmas élelmicikkeket forgalomba hozókkal szemben szigorú felfogás mutatkozik és *mindenben hozzájárulva a rendőrbíró ítéletéhez, azt jóváhagyta.*

— Hirtelen elhaltak. Az aradi anyakönyvi hivatal érdekes, de egyúttal igen szomorú statisztikát állított ma egybe. Az utóbbi három hét alatt tizenkét olyan halál esetet jelentettek be, amelynek oka az orvosi bizonyítvány szerint agyszélhűdés vagy szívszélütés volt. A hirtelen halállal kimultak közt legnagyobb részt koros egyének vannak. A névsor a következő: Gyarmati József, Vajda Benő, Odray Antal, Fábrián Imre, napszámos, Bera Jánosné lakatos neje, özvegy Leitner Jánosné magánzó neje, Pózsai Istvánné magánzó neje, özv. Popovits Istvánné, Kodreán György napszámos, özv. Kiss Mihályné, és özv. Szinek Lajosné.

— Nászfáklya. (Premiér az Apolló-színházban.) Borzalmas tüznyelvek csapnak fel a vásznon. Az ember testén a rémes érzés rohan végig. Mintha hallanánk a menyasszonyi házban egybegyűlt lakodalmi vendégsereg iztózatós halálhőrgését. Rettenetes ez a nászfáklya, végigsuhint a borzalmával az idegeken s jól esik utólag megállapítani, hogy a kép nem a valóságot örökíti meg, hanem csak a kinematográfia emberfeletti hatalom felé törekvő technikája játszik megdöbbszent csodaszép játékot a szemünk előtt. Ebben a mozdídrámában a dicsőség pálmája nem a szerzőé, hanem a filmgyárosé, amely büszkén dicsekszik a képben a rendelkezésére álló technikával. De maga a meseszöveg is irodalmi nivón áll s nem az elfogultság hangja beszél belőlünk, ha azt mondjuk, hogy ehhez fogható moziképet keveset, nagyon keveset láttunk még. Harmóniában állnak ezzel a csodaszép alkotással az Apolló-színház új műsorának mellékképei is. A háború borzalmait egy modern regénynek beillik, annyira izgalgó, változatos és eleven, a humoros képek pedig sok-sok kedves percet szereznek. A közönség valóságos zajos ovációval kísérte az új műsor bemutatását. Valószínű, hogy a ma bemutatott képek holnap s holnapután is nagy közönséget vonzanak az Apollóba, amely rá is szolgált erre derekasan.

— Kincs a kukoricásban. Nyolcvanezer korona értékű ékszer és pénzt raboltak el a napokban *Tomics* Márkus melenceruszasidai fürdővendéglőstől. A betörőket ma letartóztatta az úvidéki rendőrség *Csauth* Ferenc csapos és *Fölker* István géplakatos személyében. Bevallották, hogy ők rabolták el az ékszeres kazettát, amelyet a kukoricásban ástak el. A rendőrség emberei a megjelölt helyen meg is találták az ékszeres ládikót.

— Fogorvosi körökből. *Halmos* Gyula fogtechnikus (Jakik Asztalos Sándor-utca 10) Keppich orvos házában, külföldi utjáról hazatért és működését folytatja.

— Szülők figyelmét felhívjuk, hogy a tanstületek által előírt iskolakönyvek használt állapotban bekötve, a legújabb kiadásokban, féláron Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében (Minorita-palota) szerezhetők be. 5601

— A gyermekek legnagyobb ellensége a különösen nyáron mutatkozó gyomor- és bélbaj. Ezek ellen a legjobban bevált óvás a „Kufefe”-vel való természetesen táplálkozás, mely a szervezetbe vezeti a fejlődéshez való tápanyagot és azt betegségekkel szemben ellentállóbba teszi. A „Kufefe”-ben lévő ásvány- és fehérnyé anyagok a legelőnyösebben fejlesztik a csontokat és izmokat.

— Női kereskedelmi tanfolyam igazgató-sága által előírt tankönyvek Weisz Leó cégnél kaphatók. 5601

— Figyelem! Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képerkeztető* Arad, Weitzer János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képerkeztéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képerket raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— Tankönyvek, valamint az előírt író és rajzszerek legjutányosabban szerezhetők be *Pichler* Sándor könyv- papir és írószer üzletében Arad, Szabadság-tér 1.

— Zsidó ünnepi imakönyvek *Pichler* Sándor könyvkereskedésében nagy választékban kaphatók.

— Az izr. ünnepekre való *makzörök*, valamint *Mirjam*, *Noémi* és *Hevesi-féle imakönyvek*, továbbá *izr. üdvözlő-jegyek* és levelezőlapok nagy választékban kaphatók *Kerpel* Izsó könyvkereskedésében,

— Használt iskolakönyvek *tiszta, kifogástalan állapotban, féláron* kaphatók *Kerpel* Izsó könyvkereskedésében. A cég a tankönyvek használhatóságáért szavatol.

— Használt tankönyveket legelőnyösebben vásárol *Ingusznál csak a Weitzer-utcában.* 5151

— 60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillért, 180 hangjegy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre *Kerpel* Izsó kölcsönzőintézetében, Aradon.

— Új iskolakönyvek *Kerpelnél.*

— Női keresk. tankönyvek *Kerpelnél.*

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyok.* Telefon 816.

SPORT.

+ Kupa-mérkőzés a Szegedi Atletikai Klub — Aradi Atletikai Klub között. Vasárnap délután 4 órakor az AAK. Török Gábor-utcai sporttelepén eldöntésre kerülő kupa-mérkőzés egyike lesz az őszi szezon legérdekesebb mérkőzéseinek. Okot erre a feltevésre a szembekerülő csapatok előrehaladt játéktudása nyújt. Szeged látszólagos tudásbeli fölényét némileg befolyásolja az a körülmény, hogy a mérkőzés az AAK. sporttelepén kerül eldöntésre. Legutóbb a nagyváradi ezüst labdáért folytatott küzdelemben találkozott a két csapat, hol Szeged győzött a legkisebb goal-aránnyal az AAK. fölött a bíró segítségével. Az AAK. ki akarja köszörülni a csorbát, legjobb tudását viszi a küzdelembe, s így a mérkőzés egyike lesz a legszebbeknek és legnívósabbaknak. A mérkőzés fair lefolyását biztosítja a szövetségi bíró személye, ki pártatlanságát mindenestre meg fogja őrizni. Megelőzőleg az AAK. II. csapata mérkőzik az Aradi Törékvés jőnévű csapatával.

Herkulesfürdőből megszöktetett urileány.

— Főhadnagy és gyáros leány szerelmi regénye. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, szeptember 5.

Tavaly nyáron megjelent a herkulesfürdői sétányon egy érdekes család. Egy idősebb hölgy szerb nemzeti öltözetben sétált végig két választékosan öltözött fiatal leánnyal. Nagy lett csakhamar az érdeklődés az új fürdővendégek iránt, akik csak kevés emberrel érintkeztek. Ezek között tartozott egy magyar katonatiszt. Csinos temesvári fiu volt és két csillag fénylett kékhajtókás gallérján. Csakhamar egymásba szerettek, főhadnagy és a leány és titokban jegyet is váltottak egymással. Egy év mult el azóta és az idei fürdőszézonban ismét megjelent Herkulesfürdőn a szerb gyáros a feleségével és a két leányával. És eljött a huszonkilencedik gyalogezredbeli főhadnagy is. Ismét kísérette a leányt, titkos aráját és most már cselekedni akart.

— Még ma beszélni fogok édesatyáddal, — mondotta a leánynak, — meg fogom neki mondani, hogy szeretlek és megkérem a kezdet. Becsületesen, egyenesen, kurtán akarom elintézni ezt az ügyet.

A leány szerelmesen tekintett az ifjura, a főhadnagy pedig hazament, vaffenrokkot huzott magára és csakhamar ismét beállított a szerb gyárhoz:

— Uram, — így kezdte, — én szeretem a leányt, ő is szeret engem és kérem, adja nekem a kezét.

Az apát nagyon meglepte a váratlan kérés megjelenése. Nagyon udvariasan, de határozottan megtagadta a kérés teljesítését, mert a leány — ugymond — még fiatal és egyelőre nem is gondolnak arra, hogy férjhez adják.

A főhadnagy lehangoltan távozott és vitte a szomorú hirt reménykedve váró szerelmesének. A leány kétségbeesett zokogással hallgatta meg a történeteket. Mindez néhány nap előtt történt. A szép leány naphosszat szomorúan járkált a herkulesfürdői sétányokon.

Három nap előtt ezután hirtelen szenzációs fordulatot vett a szerelmesek ügye. A szerb gyáros berontott a fürdőigazgatósághoz a lélekszakkadva futott *Kolozsváry* fürdőbiztos elé:

— Uram, édes jó uram, segítsen rajtam!

— Szent Isten, mi történt? — érdeklődött *Kolozsváry*.

— Eltűnt a leányom és nekem erős a gyamum, hogy megszöktették.

Kolozsváry megvigasztalta a kétségbeesett apát és megígérte, hogy előteremti a szökevényt. Azonnal telefonált mindenfelé. Így Temesvárra is és itt sikerült is nyomra jutnia. A rendőrség nyomozni kezdett az összes szállodákban és tegnap a *béldroosi Bristol-szállodában* rá is *akadt a szökevényekre.* Ide szöktek a szerelmesek és itt várták a további fejleményeket. A rendőrség rögtön táviratilag értesítette a herkulesfürdői fürdőigazgatóságot, mire a szerb gyáros családja azonnal Temesvárra utazott. Közben beleavatkozott az ügybe a katonai hatóság is és kihallgatta a főhadnagyot, ki további intézkedésig nem mutatkozhatik az utcán. Az aggodó szülőket a főhadnagy tisztiszigája várta a pályaudvaron és ő kalauzolta őket a leányukhoz. A kis szökevény így visszatért a szülői oltalom alá, már el is utaztak vele Szerbiába, de a nagy szerelem mégis győzött a szülői ellenálláson és nonsokára oltár elé lép a szerelmes kis leány szivedalás választottjával.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Naptár. Tisztelettel kérjük mindazokat, akik helyben a naptárra vonatkozólag a pótlás végett megküldött ívet be nem küldötték, szíveskedjenek azt a naptárnak idejekorán való elkészítése érdekében sürgősen hozzánk juttatni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 5.

Készáru.

Amerika $\frac{1}{2}$ -ei magasabb. Kínálat megfelelő, vételkészség korlátozott, 30 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11 23	11 25
Buza 1913. áprilisi	11 72—11 73	11 74—11 75
Rozs 1912 októberi	9 62	9 66
Tengeri 1912. szept.	9 23	9 24
Tengeri 1913. májusi	7 50—7 51	7 50—7 51
Zab 1912. októberi	10 23	10 24
Az árak 50 kilónként számítva.		

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Szeptember 5. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	107 90
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	87 20
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	76 25
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	27 25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	—	—	87 —
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	—	—	213 —
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	152 —
Osztrák járadék papírban	—	—	87 25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	90 30
Osztrák járadék aranyban	—	—	112 75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	87 25
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	158 —
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	21 35
Magyar hitelbank-részvény	—	—	848 50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	647 25
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	712 50
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19 07
Német birodalmi márka	—	—	117 95
Londoni vista	—	—	241 75
Páris vista	—	—	95 30
10 márkás arany	—	—	23 55

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. szeptember 5.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	10 15	10 20
77	—	—	10 20	10 25
78	—	—	10 20	10 35
79	—	—	10 40	10 50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	10 10	10 15
Rozs	—	—	8 95	9 00
Arpa	—	—	9 00	9 10
Zab	—	—	9 30	9 35
Tengeri	—	—	9 35	9 40

Kőbányai sertéspiac.

— Szeptember 5. —

Szeptember 4. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 165—167 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 168—170 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 176—178 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi szeptember hó 2. napján volt készlet 35333 drb. — 1912. szeptember hó 3-án felhajtott 349 drb. — 1912. szeptember 3-án elszállított 328 drb. — 1912. szeptember 4. napjára maradt készletben 35333 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. szeptember 6-án

1. Polidor öngyilkos. Humoros.
2. Express híradó.
3. Egy eredeti fogadás. Kacagató.
4. A halottak néma. Henry Portennel a főszerepben. Dráma két felvonásban.

Előadások kezdete délután 6 órától folytatódagasan este 11 óráig.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma pénteken, 1912. szeptember 6-án:

1. A Duna völgye. Remek természetutáni felvétel.
2. A háború borzalmai. Amerikai katona dráma.
3. Nászfékiya. Tragédia 2 felvonásban. Műfilm. Remek sláger.
4. A jel. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódagasan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Tankönyv vásárlók

b. figyelmébe!

Ingusz I. és Fia

cég figyelmezteti vevőit, hogy csak a 25 év óta Weitzer-utcában levő üzletében vásároljanak, 5658

máshol nincs üzlete a cégnek.

Limbek János és Fia

első m. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetés-rendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Odray Antalné szül. Kubovics Laura úgy saját, valamint az elhunytak testvérei: Odray József, özv. Odray Anna nevében is szomorodott szívvel tudatja a szeretett és felejthetetlen jó férj, illetve testvér és rokon

Odray Antal,

nyug. főállatorvos, Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsági tagja,

folyó évi szeptember hó 5-én reggel 5 órakor, életének 62-ik és boldog házasságuk 19-ik évében; rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai szeptember hó 6-án délután 5 órakor fognak Weitzer János-utca 17. számú házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint be-szenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt.-mise a boldogult lelki üdvéért szeptember hó 7-én délelőtt 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Áldás emlékére!

4680

Arad, 1912. szeptember hó 5-én.

Női
és leányka
felöltők

eredeti berlini modellei

a legnagyobb választékban
már megérkeztek :: ::NYÖRGY
MENYHÉRT
ÉS TÁRSA

divatáruházába

Arad, Andrassy-tér 8.

A Minorita templom bejáratával szemben.

Szolid szabott árak!

Telefon 855.

5491

Férfi szövet maradékok

fiuk részére egész öltönyre, felöltő, téli kabát és egyes nadrágokra míg a készlet tart nagyon

5701

olcsó árban árusítatnak **Leichner és Fleischer**

Kizárólagos posztógyári raktár
Arad, Szabadság-tér 17. sz.

298—1912. végr. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösökényi kir. járásbíró-ságnak 1911. évi Sp. 503/3. sz. végzése következtében Dr. Dénes Jakab ügyvéd által képviselt Weisberger Sámuel utóda cég javára 306 kor. 08 fillér s jár. erejéig 1911. évi április hó 13-án fogana-tosított kielégítési végrehajtás ut-ján le- és felülfoglalt és 1082 ko-ronára becsült következő ingósá-gok u. m.: fűszer és pálinka-félék és üzletberendezés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mpécskai kir. járásbíró-ság 1911. évi V. 15. számú végzése folytán 306 kor. 08 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évtől járó kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 150 kor. 45 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Magyarpécskán, végrehajtást szenvedő lakásán leen-dő megtartására 1912. évi szeptem-ber hó 14-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ah-hoz a venni szándékozók ezennel

ad. 578—912. g. sz.

Vereeny tárgyalási hirdetmény.

A tanács 19852/912. sz. határozata értelmében a Tökölly Imre-utcának Shone csatornával való ellátására versenytárgyalást hirdetünk, annak határnapjául 1912. évi szeptember hó 20. napjának d. e. 10 óráját tűzzük ki.

Feltételek a következők:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ilyen képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad szab. kir. város kö-zönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatósá-gukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.
2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészett vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.
3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 2 koronáért kapható, mintán az egységesárok és végösszegek pontos beírása és a végered-mények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.
4. Az ajánlatokhoz 5% bánatpénznek a városi pénztárba való leté-telét igazoló nyugta csatolandó
5. A munkáathoz kizárólag hazai anyag használható és honi mun-kások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá
6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.
7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.
8. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.
9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne, joguk van őt a vállalatától minden további beavat-kozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.
10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, már az aján-latban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja, társai révén a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat átveszi s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kitéendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.
11. Az ajánlatban világosan és határozottan kitéendő, hogy aján-lattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.
12. A versenytárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az aján-latok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlat-tevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.
13. Az ajánlatok felett Arad szab. kir. város törvényhatósági bizott-sága dönt.
14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszünk, nem különben pótajánlatokat.

Arad, 1912. évi augusztus hó 26.

A gazdasági szék.

oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értel-mében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség ese-tén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elren-deltetik.

Kelt Magyarpécskán, 1912. évi augusztus hó 31. napján.

Ragályi Gábor,
kir. bír. végrehajtó.

5712

18510—1912. kh.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon 1912. évi augusztus hó 25 napján felfogott egy drb. hasas koca, mint gazdátlan jószág folyó évi szept. hó 6-ikán d. e. 9 órakor a helybeli marhavásártéren tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért el fog adatni.

Arad, 1912. évi szept. hó 2-án.

Rendőrkapitányság.

547—1912. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-mében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvény-zéknek 1912. évi 15625. számú végzése követ-keztében dr. Popoviciu György ügyvéd által képviselt kisjenői ta-karékpénztár javára 1350 korona s jár. erejéig 1912. évi augusztus hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfog-lalt és 1520 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, buza, varrógép stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 334. számú végzése folytán 1350 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi május hó 26 napjától járó $\frac{6}{10}\%$ kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 136 kor. 92 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagyzerenden leendő megtartására 1912. évi szeptember hó 14 ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitű-zetik és ahhoz a venni szándéko-zók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében kész-pénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés

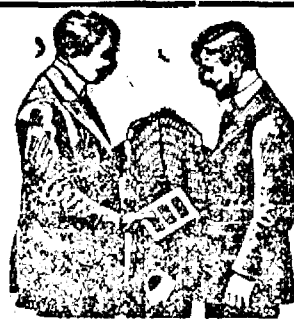
az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értel-mében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1912. évi augusz-tus hó 29. napján.

Balassa,

5710

kir. bír. végrehajtó.

Brünniszövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon kaphatók

ETZLER és DOSTAL cégnél

BRÜNN, Schwedeng 41. 6381

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítja. Ha direktre a gyárból veszi a fogyasztó ezen szolgáltatást, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Due minta válasszék megtekintésére bérmentve küldeték. Tsz

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t.-nál.

THE VERA

American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

arak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy betűtípusának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a szövegben a szöveg elír — avagy levélbéllyegeken. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, az esetben, választélag csatolandó. Az apróhirdetéseket díja a szöveg száma szerint számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a közlésben aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszt. **HIRDETÉSEK ESTE FEL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Polo.

Ugy látom hogy baj van, kutya van a kertbe
Avagy tán macska volt, ki ablakot vert be.
Mefisztó.

Női írók,

hajtók, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál.
II-5251

ÜZLETEK.

Egy

jóforgalmu vegyeskereskedés és korcsma, Honcztó közelében, más vállalat miatt azonnal átadandó. Bővebb felvilágosítás Berger Andor könyvnyomda tulajdonosnál, Honcztón. 5708

Egy igen jóforgalmu

nagy vendéglő, minden hozzátartozó jogokkal, trafikkal, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5694

Üzlet

5714
vidéken italméréssel, házzal együtt bérbeadó. Esetleg eladó. Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalnál.

KIADÓ LAKÁS.

November 1-től

a Perényi-utcában új házban 4 esetleg 5 szobás lakás kiadó. Bővebbet Gróf Königsberg Fidelel, Perényi-u. 6. 5655

Egy modern 5 szobás

magánház, közel a Szabadság-térhez, kiadó. Bővebb értesítést Abbázia kávéházban. 5198

2 szobás utcai lakás

kiadó Aranykő-utca 20. szám.

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Pénztárkezelő

gyakorolt, ajánlkozik azonnalra. Cím Pap Sándornál Nagyvárad, ut 10. szám. 5625

Ügyes

ruha és fehérnemű varrónő házhoz ajánlkozik napi 2 koronáért. E-Választó-utca 39. 5716

Egy 34 éves

nő, házvezetőnőnek ajánlkozik magános urhoz. Esetleg oly független nyugdíjas egyénnel, ki falura jönne, közös háztartásba is lépnek. Én kisebb hivatalnokné vagyok, kinek 40 korona keresete, ingyen lakása, pár ezer koronája van. Cím a kiadóhivatalba megtudható. 5715

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Zöldő ünnepi

imákönyvek, valamint az összes szertartási cikkek Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében kaphatók. Szabadság-tér 1. Telefon 308 5311

Elsőrendű

füstölt stráfszalonna, 160 fillér kilója, eladó. Meistrovich János. 5692

Iskolakönyvek,

papír és írószerek legelőnyösebben szerezhetők be Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 5311

Glafey Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Armin, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknél. Battonya: Geller Samu, Pecska: Lusztig Ernő 5014

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos árban és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Tankönyvek,

a tantestületek által előírt író- és rajzszerek legelőnyösebben szerezhetők be „Minerva” könyvkereskedésben Arad, Dobó-utca 1. (a Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett.) 5311

ALKALMAZÁST NYER.

Laphordópár

felvétetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Bejárónő

ügyes, fiatal, magános urhoz azonnali belépésre kerestetik. Jelenkezni lehet Batthyány-utca 11. II. 15. délután 1/2 és 2 óra között. 5711

KÜLÖNFÉLE.

Szép, tágas, portálos

üzlethelyiség és egy 8 szobás, előszoba, fürdőszoba, uri lakás november hó 1-ére kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 39. 5571

A nagyérdemű közönség

szíves figyelmébe ajánlom, angol és francia divatszalonomat. Egyben értesitem, hogy feltétlenül urilányokat szabni és varrni tanítok olcsó díjazás mellett. Paál Margit, Aulich Lajos u. 16. 5672

Liköraromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület- és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 3951

Gyümölcsfa

hernyók és mindenféle gyümölcspusztító rovarok ellen „Tabicotin Emulsió Vojtek” a legjobb. Egy kísérlet mindenkit meggyőz. Vojtek és Weisz, Arad. II-5251

Hűs-utca

183. sz. ház jó forgalmu fűszer üzlet, korcsmával együtt és 50 drb. tölgyfa padló eladó. Tudakozodni ugyanott. 5696

Ügyes kárpitos

1211
ajánlkozik a szakmába bármilyen kárpitos munkák pontos és kitűnő végzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelmérés nélkül Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Férges baromfiak

megszámlálnak Vojtek és Weisz baromfi főz. porától. II-5251

Fűtési időny közeledtével

a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája, Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagyközönségnek I. rendű aprított tűzfűtő 100 kilónként 2 kor. 70 fillérért hazaszállítva, ugyancsak egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, bük- és gyertyánfát kártya- és külső legolcsóbb árban befűtő fűtőszelvényre és hasítva. Motoros fűtőszelvények is házhoz rendelhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

Férges baromfi álak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi főz. porától. Siker garantálva. II-5251

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám 816
2881
Szoigálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Thököly-tér 1. sz. 1211

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-csengő berendező, csillár- és izzótestek raktára 3161

Deák Ferenc-u. 7.
Telefon 595. szám.

20995-912.

Hirdetmény.

A vallás és közoktatásügyi min. kir. minister 105597-1912. sz. leirata alapján közhírré tesszük, hogy a gyógyszerész gyakornokok kiképzése és a gyógyszerész segédi idő megállapításáról szóló új szabályzat folyó évi szeptember hó 1-én életbe lépett.

Ezen új szabályrendelet a városi tisztifőorvosi hivatalban megtekinthető.

Arad, 1912. évi szept. 2-án.

A városi tanács.

Gyermek patent harisnya

legnagyobb választékban, legolcsóbb árak mellett

Bársony Andornál Arad, Szabadság-tér 17.

Aradi nyoma részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészet és betűtűmunkák.